

**UNIVERZA V MARIBORU
EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA, MARIBOR**

DELO DIPLOMSKEGA SEMINARJA

Tanja Franc

Maribor, september, 2013

**UNIVERZA V MARIBORU
EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA, MARIBOR**

DELO DIPLOMSKEGA SEMINARJA

Računalniško opismenjevanje seniorjev na primeru projekta Simbioz@

Computer literacy for seniors on the case of a project Simbioz@

Kandidatka: Tanja Franc
Program: univerzitetni
Študijska usmeritev: Elektronsko poslovanje
Mentor: dr. Simona Sternad
Študijsko leto: 2012/2013

Maribor, september, 2013

PREDGOVOR

Živimo v svetu, ki se vedno bolj modernizira in se vrti okoli novih sodobnih tehnologij in pripomočkov kot so računalniki, mobilni telefoni in vedno bolj tudi tablični računalniki.

Mladi si ne znamo več predstavljati, kako zgloda, da napišemo pismo in ga pošljemo po klasični pošti, saj pri nas komunikacija poteka predvsem preko spletnih klepetalnic in elektronske pošte. Dnevne novice beremo na informativnih spletnih straneh, v primerjavi s starejšimi ljudmi, ki vsak večer gledajo dnevnik po televiziji in čez dan berejo časopise. Ne znamo si predstavljati življenja brez mobilnega telefona, saj smo na ta način dosegljivi ves dan, ne glede na to, kje se nahajamo. Preko mobilnega telefona spremljamo tudi informacijski portal: rojstne dneve, obletnice, prireditve in dogodki. Naši dedki in babice, pa tudi že starši mislijo, da so dosegljivi samo takrat, kadar so doma in spremljajo novice o prireditvah in dogodkih preko letakov.

Starejši so željni znanja po novih tehnologijah, po uporabi računalnika, brskanja po spletu, kar je za njih popolnoma neznano, za nas pa obveza za opravljanje vsakdanjih opravil. Želijo se soočiti z "novim svetom" in nam biti čedalje bolj podobni, ker spoznavajo kako enostavno in hitro lahko pridejo do številnih informacij, ki jih lahko najdejo na svetovnem spletu. Računalniški tečaji so predragi, da bi se jih lahko vsi udeležili in pridobili želeno znanje za samostojno delo z računalnikom.

Računalniška pismenost igra tudi pomembno vlogo pri zaposlovanju in glede na to, da vedno več starejših ljudi izgublja službo in si bodo morali poiskati novo, bo verjetno tudi eden izmed pogojev, da znajo delati z računalnikom.

Simbioz@ je vseslovenski medgeneracijski prostovoljni projekt, kjer mladi prostovoljci učimo starejše osnove uporabe računalnika. Projekt poteka pet dni po dve šolski uri. Udeleženci se naučijo vklopiti računalnik, napisati besedilo v Wordu, poiskati informacije na internetu, pregledati elektronsko pošto in spoznajo socialno omrežje – Facebook.

Starejši ljudje z velikim veseljem sprejemajo projekt Simbioz@, ki poteka po številnih lokacijah po Sloveniji, saj je projekt brezplačen in hkrati tudi zelo zanimiv. Med drugim omogoča tudi medgeneracijsko druženje, ki temelji ne samo na učenju, ampak se tako mladi kot starejši učimo v projektu tudi strpnosti in solidarnosti. Veliko znanja se ob takšnih projektih pridobi skozi neformalno učenje, ki poteka predvsem v sproščenem duhu. Lahko bi rekli, da je to učenje brez učitelja, važno je le, da pridobivamo vsi. Mladi spodbujamo starejše in jih učimo računalniških veščin, starejši pa nam povedo, kako je to bilo včasih.

Eden od udeležencev projekta Simbioz@ 2.0 je na koncu projekta v anketni vprašalnik zapisal, da je računalnik kot šahovnica, kjer nikoli ne zmanjka potez do popolnega znanja. Tudi mi mladi vsak dan odkrivamo nove stvari na računalniku.

Zato lahko z zagotovostjo trdimo, da je projekt Simbioz@ odlična ideja za medgeneracijsko sodelovanje in solidarnost.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
1.1	Opredelitev problema.....	1
1.2	Cilji in teze diplomskega seminarja	1
1.3	Predpostavke in omejitve	2
1.4	Predvidene metode	2
2	INFORMACIJSKA PISMENOST	3
2.1	Opredelitev informacijske pismenosti.....	3
2.2	Informacijska pismenost v Evropi.....	6
2.3	Informacijska pismenost v Sloveniji	10
2.4	Računalniška pismenost	11
3	RAČUNALNIŠKA PISMENOST STAREJŠIH.....	14
4	PROJEKT SIMBIOZ@	17
4.1	Uvod.....	17
4.2	Predstavitev projekta Simbioz@ 2.0	20
4.3	Vsebina delavnic	22
4.3.1	Modul – Računalnik, moj prijatelj	22
4.3.2	Modul – Klik v svet.....	22
4.3.3	Modul – Brez elektronske pošte ne gre	22
4.3.4	Modul – Povežimo se!.....	23
4.3.5	Modul – Svet mobilne telefonije	23
5	RAZISKAVA INFORMACIJSKE PISMENOSTI	24
5.1.	Potek raziskave.....	24
5.2	Rezultati raziskave	24
5.3	Ugotovitve.....	34
6	SKLEP	36
7	POVZETEK	38
8	ABSTRACT	39
9	LITERATURA IN VIRI.....	40
10	PRILOGE	1

KAZALO SLIK

Slika 1: Informacijska pismenost	4
Slika 2: Digitalna pismenost v Evropi in ZDA	6
Slika 3: Stopnja osnovnih računalniških znanj glede na starostne skupine v Evropi.....	7
Slika 4: Sposobnost opravljanja določenih nalog z računalnikom po različnih skupinah v Evropi...	7
Slika 5: Sposobnost opravljanja določenih nalog na internetu po različnih skupinah v Evropi	8
Slika 6: Stopnja računalniškega znanja po državah med vsemi posamezniki v Evropi	8
Slika 7: Stopnja računalniškega znanja moške populacije EU-25	9
Slika 8: Stopnja računalniškega znanja ženske populacije EU-25.....	9
Slika 9: Sposobnosti za komuniciranje prek interneta	11
Slika 10: Namen in pogostost uporabe spleta med spletnimi uporabniki v pokoju	14
Slika 11: Področja zanimanja, ki spletne uporabnike v pokoju zelo zanimajo ali zanimajo.....	15
Slika 12: Starostna sestava uporabnikov Facebooka v Sloveniji	15
Slika 13: Področja zanimanja za seniorje v U.S.....	16
Slika 14: Aktivnosti projekta Simbioz@.....	18
Slika 15: Statistika Simbioz@ 2.0.....	20
Slika 16: Spol in starost udeležencev	25
Slika 17: Vprašanje, ali imate doma svoj računalnik	25
Slika 18: Razlogi za prijavo na projekt	26
Slika 19: Trditev, znam vklopiti in izklopiti računalnik	27
Slika 20: Znam napisati besedilo v Wordu	27
Slika 21: Trditev, poznam glavne dele računalnika	28
Slika 22: Trditev, zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi.....	28
Slika 23: Trditev, znam pregledati spletno stran.....	29
Slika 24: Vprašanje, ali ste pred začetkom projekta že imeli ustvarjen e-poštni račun	30
Slika 25: Trditev, znam napisati e-pošto prijatelju.....	31
Slika 26: Trditev, znam odgovoriti na e-pošto	31
Slika 27: Trditev, znam posredovati e-pošto.....	32
Slika 28: Trditev, znam si kreirati novi e-poštni račun	32
Slika 29: Trditev, znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa	33
Slika 30: Vprašanje, ali ste pred začetkom projekta že imeli ustvarjen svoj facebook profil	34

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prikaz anketirancev glede na spol in starost.....	5
Tabela 2: Vprašanje, kje so seniorji izvedeli za projekt.....	5
Tabela 3: Druge lokacije, kjer so seniorji izvedeli za projekt	6
Tabela 4: Razlog za prijavo na projekt - Zaradi sodelovanja z mladimi.....	6
Tabela 5: Razlog za prijavo na projekt - da se naučim kaj novega	6
Tabela 6: Razlog za prijavo na projekt - ker je tečaj brezplačen.....	7
Tabela 7: Drugi razlogi za prijavo na projekt.....	7
Tabela 8: Vprašanje, ali imajo seniorji doma svoj računalnik	7
Tabela 9: Vprašanje, ali so imeli seniorji pred projektom predhodno znanje	8

Tabela 10: Vprašanje, ali so dobili seniorji pričakovano znanje.....	8
Tabela 11: Rezultati trditve: "Poznam glavne dele računalnika"	8
Tabela 12: Rezultati trditve: "Znam vklopiti in izklopiti računalnik"	9
Tabela 13: Rezultati trditve: "Znam poiskati datoteko ali mapo"	9
Tabela 14: Rezultati trditve: "Znam premikati ikone".....	9
Tabela 15: Rezultati trditve: "Znam odpreti in zapreti datoteko"	10
Tabela 16: Rezultati trditve: "Znam preimenovati mapo".....	10
Tabela 17: Rezultati trditve: "Znam izbrisati mapo"	10
Tabela 18: Rezultati trditve: "Znam kopirati mapo"	11
Tabela 19: Rezultati trditve: "Znam izprazniti koš"	11
Tabela 20: Rezultati trditve: "Znam napisati besedilo v Wordu"	11
Tabela 21: Rezultati trditve: "Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila"	12
Tabela 22: Rezultati trditve: " Znam vstaviti tabelo"	12
Tabela 23: Rezultati trditve: "Znam vstaviti slike"	12
Tabela 24: Rezultati trditve: "Znam shraniti dokument"	13
Tabela 25: Rezultati trditve: "Vem, kaj je spletni brskalnik in čemu služi"	13
Tabela 26: Rezultati trditve: "Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi"	13
Tabela 27: Rezultati trditve: "Znam odpreti in zapreti brskalnik".....	14
Tabela 28: Rezultati trditve: "Znam vnesti spletni naslov"	14
Tabela 29: Rezultati trditve: "Znam pregledati spletno stran".....	14
Tabela 30: Rezultati trditve: "Znam osvežiti spletno stran"	15
Tabela 31: Rezultati trditve: "Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov"	15
Tabela 32: Rezultati trditve: "Znam napisati e-pošto prijatelju"	16
Tabela 33: Rezultati trditve: "Znam odgovoriti na e-pošto".....	16
Tabela 34: Rezultati trditve: "Znam posredovati e-pošto"	16
Tabela 35: Rezultati trditve: "Znam pripeti datoteko k e-pošti".....	17
Tabela 36: Rezultati trditve: "Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte"	17
Tabela 37: Rezultati trditve: "Znam si kreirati novi poštni račun"	18
Tabela 38: Rezultati trditve: "Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa".....	18
Tabela 39: Rezultati trditve: "Znam napisati stanje na Facebooku"	18
Tabela 40: Rezultati trditve: "Znam pisati objave na zid".....	19
Tabela 41: Rezultati trditve: "Znam objaviti sliko"	19
Tabela 42: Rezultati trditve: "Znam naložiti videoposnetek".....	19
Tabela 43: Rezultati trditve: "Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi"	20
Tabela 44: Rezultati trditve: "Znam klepetati s prijatelji"	20
Tabela 45: Rezultati trditve: "Znam spremeniti podatke o sebi".....	20
Tabela 46: Rezultati trditve: "Znam pregledati prijateljev facebook profil"	21
Tabela 47: Rezultati trditve: "Znam dodati osebo kot prijatelja"	21
Tabela 48: Vprašanje, ali so seniorji imeli že pred začetkom projekta ustvarjen facebook profil ...	21

1 UVOD

1.1 Opredelitev problema

Računalniško pismen človek je tisti, ki zna osnovno uporabljati računalnik, brskati po internetu, se zaveda nevarnosti, ki ga lahko doletijo med brskanjem, hkrati pa tudi pozna osnovne pojme računalnika, kot je npr. Wi-fi.

Starejše generacije se soočajo s problemom računalniške pismenosti, saj v času njihovega izobraževanja in službovanja niso uporabljali računalnike in druge sodobne tehnologije. Mlajše generacije postajajo vedno prej računalniško pismene, saj jim je dostop do interneta in računalniških tehnologij mnogo bolj omogočen.

Simbioz@ je vseslovenski medgeneracijski prostovoljni projekt, kjer mladi učijo starejše osnove uporabe računalnika. Projekt poteka pet dni po dve šolski uri. Vsak dan udeleženci osvajajo določen modul znanja. Udeleženci se naučijo kako vklopiti in izklopiti računalnik, brskati po internetu in iskati informacije, ki jih zanimajo, pregledati, odgovoriti in posredovati elektronsko pošto prijatelju, pri tem pa jim pomagajo mladi prostovoljci.

1.2 Cilji in teze diplomskega seminarja

Namen diplomskega seminarja je, analizirati starejšo populacijo, ki so bili udeleženi v projektu Simbioz@ in ugotoviti njihovo stopnjo računalniške pismenosti glede na področje osnove uporabe računalnika, brskanja po spletnem brskalniku, uporabe elektronske pošte in socialnega omrežja – Facebooka.

Cilj diplomskega seminarja je, glede na analizo raziskave ugotoviti, na katerih področjih imajo starejši težave in kaj si še željo naučiti.

Skozi diplomski seminar smo si zastavili naslednje hipoteze:

1. Hipoteza: Vsaj 80% ali več udeležencev projekta Simbioz@ ima svoj računalnik doma.
2. Hipoteza: Udeleženci so se predvsem udeležili projekta Simbioz@, ker je brezplačen.
3. Hipoteza: Udeleženci projekta Simbioz@ znajo po končanem projektu sami vklopiti in izklopiti računalnik, napisati besedilo v Word in poznajo glavne dele računalnika.
4. Hipoteza: Starejši se po končanem projektu zavedajo nevarnosti okužbe računalnika z virusi.
5. Hipoteza: Po končanem projektu, starejši sami najdejo informacije, ki jih zanimajo na spletni strani.
6. Hipoteza: Več kot 70% udeležencev projekta Simbioz@ je že imela pred projektom ustvarjen e-poštni račun.
7. Hipoteza: Starejši znajo po končanem projektu sami napisati elektronsko pošto, nanjo odgovoriti in jo posredovati. Znajo si kreirati nov poštni račun in spremeniti geslo.

8. Hipoteza: Vsaj 20% udeležencev projekta Simbioz@ je imela pred projektom kreiran svoj Facebook profil.

1.3 Predpostavke in omejitve

Predpostavljamo, da imajo udeleženci projekta Simbioz@ doma svoj računalnik in so se delavnic udeležili, ker se bi radi naučili nekaj novega in ker je brezplačen.

Po končanem projektu, udeleženci poznajo glavne dele računalnika in vedo čemu služijo. Znajo napisati besedilo v programu Word, ga oblikovati in shraniti. Znajo brskati po svetovnem spletu in poiskati informacije, ki jih zanimajo. Udeleženci znajo napisati e-pošto, nanjo odgovoriti, jo posredovati in pripeti datoteko. Znajo si kreirati nov poštni račun in si spremeniti geslo. Vsaj 20% udeležencev je imela pred projektom kreiran svoj Facebook profil.

Kot omejitve, se nam problem pojavi pri teoretičnem delu diplomskega seminarja, saj primanjkuje strokovne literature na področju računalniške pismenosti. Informacijska tehnologija se s časom spreminja, s tem pa se spreminja tudi obravnava osnovnega pojma računalniške pismenosti. Skozi celoten diplomski seminar se bomo osredotočili na eno samo definicijo opredelitve računalniške pismenosti.

Omejitev nam predstavlja tudi, da smo reševanje anket omejili le na udeležence projekta Simbioz@.

1.4 Predvidene metode

V diplomskem seminarju bomo uporabili deskriptivni pristop raziskovanja, kjer bomo z metodo deskripcije povzeli opazovanja, stališča in sklepe drugih avtorjev. To bomo uporabili pri predstavitvi informacijske in računalniške pismenosti. Zaradi boljšega razumevanja pojmov informacijske in računalniške pismenosti, bomo uporabili metodo klasifikacije, s katero bomo opredelili različne pojme. Metodo kompilacije bomo uporabili, kjer bomo povzemali stališča in rezultate drugih avtorjev. Z metodo komparacije bomo primerjali informacijsko pismenost v Evropi, v primerjavi s Slovenijo in računalniško pismenost starejših pri nas in v tujini.

2 INFORMACIJSKA PISMENOST

2.1 Opredelitev informacijske pismenosti

Delovna skupina Work Group on Information Competence, Commission on Learning Resources and Instructional Technology (DORIL) je informacijsko pismenost opredelila kot »zmožnost najti, oceniti in uporabiti informacijo, da bi postali samostojne osebe, ki se vse življenje učijo«. Pojem je soroden izrazu digitalna pismenost, ki vključuje računalniško, medijsko in mrežno pismenost, in pomeni sposobnost razumeti in uporabiti informacijo v različnih oblikah iz različnih virov, ki so dostopni prek interneta (Raba interneta v Sloveniji, 2004).

Najpogosteje navedena definicija informacijske pismenosti z leta 1989 American Library Association (ALA) pravi, da je informacijsko pismena oseba je tista, ki je sposobna prepoznati, kdaj so potrebne informacije in ima zmožnost, da poišče, ovrednotiti in učinkovito uporabi potrebne informacije (Lau, 2008).

Informacijsko pismenost opredeljujeta znanje in spretnosti, ki jih potrebuje splošno izobražen človek za delo s podatki. Informacijsko pismen posameznik je sposoben med razpoložljivimi podatki poiskati, najti, ovrednotiti in uporabiti tiste, ki najbolj zadovoljujejo njegove informacijske potrebe (Wechtersbach, 2005).

Opredeljujejo jo trije sklopi znanja in spretnosti, in sicer (ibid.):

1. Presoditi, kdaj je informacija potrebna.
2. Vedeti, kje pridobiti potrebne podatke, jih znati od tam dobiti in ovrednotiti.
3. Znati iz podatkov pridobiti pravo informacijo in vedeti, kje, kdaj in kako jo uporabiti.

Informacijska pismenost je sposobnost pridobiti, vrednotiti in uporabiti informacije iz različnih virov. Je razširjen koncept tradicionalne pismenosti, ker se veže na uporabo kateregakoli sistema znakov in vključuje razumevanje in ustvarjalno rabo informacij, posredovanih tudi s sodobno tehnologijo, sodobnimi računalniškimi in komunikacijskimi viri (Brečko, 2003).

Informacijsko pismena oseba je tista, ki (Doyle, 1994):

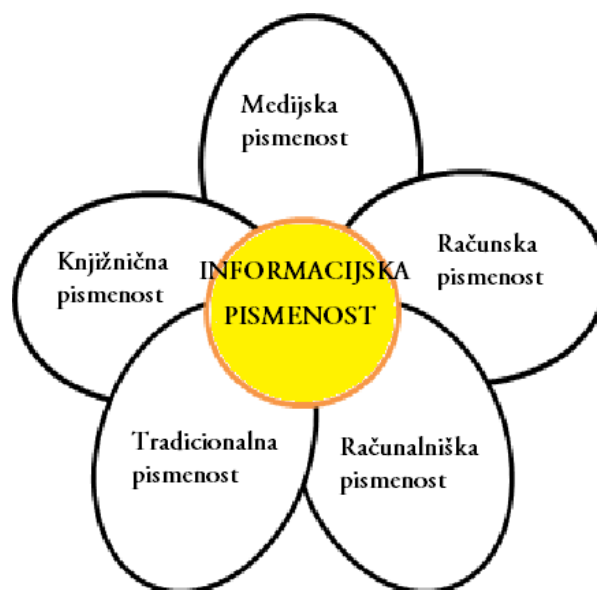
1. Prepozna natančne in popolne informacije, ki so osnova za izdelavo inteligentnih odločitev,
2. prepozna potrebne informacije,
3. oblikuje vprašanja na podlagi potreb po informacijah,
4. opredeljuje možne vire informacij,
5. razvija uspešne strategije iskanja,
6. dostopa do virov informacij, vključno z računalniško podprtimi in drugimi tehnologijami,
7. ovrednotiti informacije,
8. organizira informacije za praktično uporabo,
9. povezuje nove informacije v obstoječa znanja,
10. uporabi informacije za kritično razmišljanje in reševanje problemov.

Za vsa opravila nad podatki potrebujemo različne naprave in pripomočke, ki jih imenujemo s skupnim imenom informacijska tehnologija. Še tako zmogljiva informacijska tehnologija pa nam ne koristi dosti, če nimamo ustreznega znanja za iskanje, shranjevanje in obdelavo želenih podatkov. Le tako lahko iz njih izluščimo uporabno informacijo. Torej, za pravilno in učinkovito uporabo informacijske tehnologije je potrebno znanje. Strokovnjaki rečejo temu tudi informacijska pismenost (Nahtigal, 2006).

Informacijska pismenost je izraz za skupek spretnosti in znanj, na podlagi katerih je posameznik sposoben prepoznati, kdaj informacije potrebuje, jih zna poiskati, ovrednotiti in učinkovito uporabiti. V času hitrih tehnoloških sprememb in poplave različnih virov informacij, postajajo informacijska znanja nujno potrebna, da lahko posameznik na delovnem mestu, pri študiju in tudi v zasebnem življenju, obvlada raznoliko in bogato izbiro informacij (Stopar, Kotar, Pejova, & Knap, 2010).

Hunt (2012) prikazuje, kot je razvidno iz slike 1, da informacijsko pismenost podpirajo različne vrste pismenosti, ki se med seboj tudi prepletajo. To so medijska pismenost, knjižnična pismenost, tradicionalna pismenost, računalniška pismenost in računska pismenost. Vsako izmed pismenosti bomo tudi posebej opredelili.

Slika 1: Informacijska pismenost

(Vir: Hunt, 2012)

Tradicionalna pismenost (angl. *Traditional literacy*) je sposobnost branja in pisanja, in je zmožnost, da uporabijo jezik za branje, pisanje, poslušanje in govorjenje (Global Literacy Foundation, 2013).

Medijska pismenost (angl. *Media literacy*) pomeni kritično mišljenje pri ocenjevanju informacij zbranih iz množičnih medijev (televizija, radio, časopisi, revije, internet). Gre za razširitev pojma pismenosti z vključitvijo množičnih medijev. Pomaga ljudem razumeti svet poln slik, zvokov in besed. Medijsko pismen je vsak, ki lahko prepozna, ovrednoti, analizira in oblikuje tiskane in elektronske medije. Ta pismenost se pokriva z bolj splošnimi koncepti informacijske pismenosti (Lavtar, 2003).

Knjižnična pismenost (angl. *Library instruction*) ima dva pomena. Eden se nanaša na sposobnost in uporabo knjižnic in je predhodnik informacijske pismenosti, s poudarkom na sposobnosti odločanja o raznih virih informacij. Drugi pomen se nanaša na vključitev knjižnic v programe pismenosti (učenje bralnih sposobnosti). Dusenbury poudarja samo učinkovitost, kot bistveni del te pismenosti. Ta pismenost namreč pomaga pri iskanju informacij in pokaže, kdaj je potrebna pomoč strokovnjaka (Lavtar, 2003).

Fatzer (1987 v Lavtar 2003) navaja več faz knjižnične pismenosti:

- Knjižnična nepismenost: uporabnik ne more najti knjige sam brez pomoči drugega,
- Polknjižnična pismenost: najde knjigo v katalogu in na polici in članke v kazalu,
- Knjižnično pismen: uporabi sistematično iskalno strategijo, da najde in ovrednoti najbolj relevantno informacijo na želeno temo,
- Knjižnično spreten: razume oblike komunikacije in gradivo. Lahko posploši in oblikuje iskalno zahtevo, da odkrije iskalne potrebe.

Knjižnična pismenost je pogosto sinonim za bibliografske inštrukcije (angl. *bibliographic instruction*) in knjižnične sposobnosti (angl. *library skills*).

Računska pismenost (angl. *Numerical literacy*) je opredeljena kot znanje in spretnosti, ki so potrebni za reševanje računskih nalog ali sposobnost opravljanja različnih operacij, ki jih zahteva vsakdanje življenje. Zajete so vse štiri osnovne računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje, ki se pojavljajo posamezno ali v kombinacijah, s količinami, opredeljenimi v številčni ali besedilni obliki (Knaflič, Mirčeva, & Možina, 2001).

Digitalna pismenost (angl. *Digital literacy*) je sposobnost posameznika, da najde, ovrednoti, uporabi, deli in ustvarja vsebino s pomočjo informacijskih tehnologij in interneta (Cornell University Digital Literacy Resource, 2013).

Digitalna pismenost oziroma digitalna kompetenca pomeni zmožnost varne in kritične uporabe tehnologij informacijske družbe pri delu, v prostem času in pri sporazumevanju. Zahteva razumevanje in poznavanje narave, vloge in priložnosti pri uporabi IKT. Enako pomembno je razumevanje načina, kako lahko ta tehnologija podpira ustvarjalnost in inovativnost ob hkratnem kritičnem razmišljanju, glede veljavnosti in zanesljivosti informacij (Bobek, in drugi, 2013).

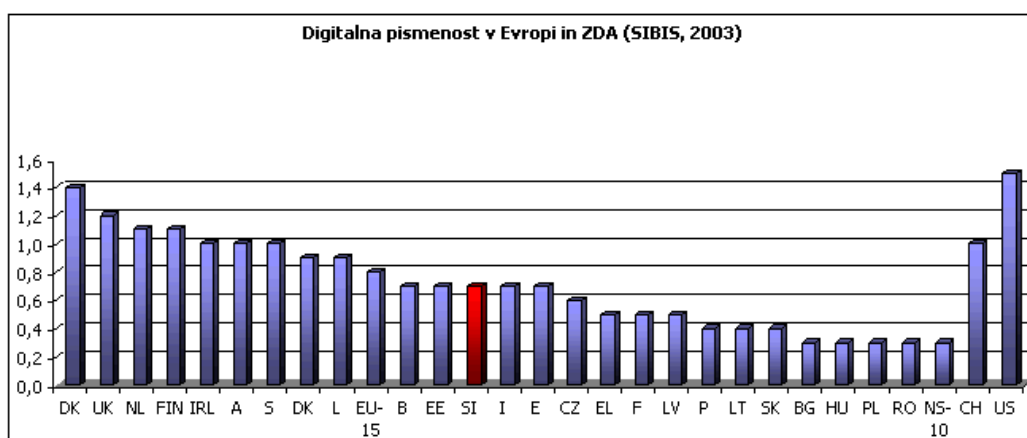
Računalniško pismenost (angl. *Computer literacy*) opredeljujeta znanje in veščine, ki omogočajo učinkovito in uspešno uporabo računalnika, računalniških programov in z računalnikom povezane informacijske tehnologije. Računalniško pismen človek ve, kaj računalnik zmore in kaj ne, za kaj ga lahko uporabi in za kaj ne, kdaj mu lahko zaupa in kdaj ne ter ga zna učinkovito in inovativno uporabiti pri svojem delu (Wechtersbach, 2005).

V nadaljevanju diplomskega seminarja bomo najprej predstavili informacijsko pismenost v Evropi, po svetu in Sloveniji ter jih primerjali. Nato bomo različne definicije računalniške pismenost opredelili še posebej. Osredotočili se bomo na računalniško pismenost starejših v Sloveniji v primerjavi s tujini.

2.2 Informacijska pismenost v Evropi

Iz slike 2 je razvidno, da se Slovenija skupaj z Estonijo uvršča le malo pod povprečje EU-15, ki znaša 0,8, vendar pa pred Francijo, Italijo, Grčijo, Španijo in Portugalsko ter pred ostale nove članice EU (Raba interneta v Sloveniji, 2004).

Slika 2: Digitalna pismenost v Evropi in ZDA

(Vir: Raba interneta v Sloveniji, 2004)

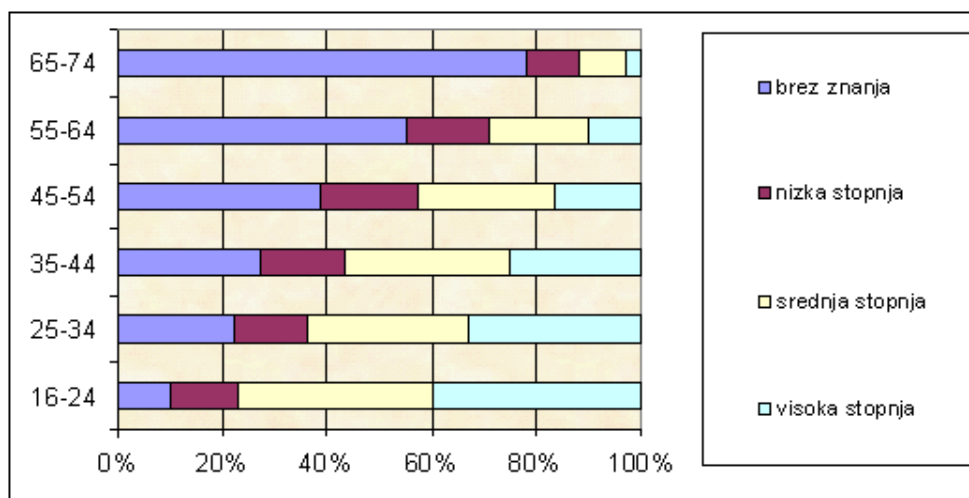
Eurostat je objavil rezultate raziskave o računalniški in spletni pismenosti Evropejcev. Internet in računalniki mnoge spremljata na vsakem koraku, kar zagotovo vpliva na naš način življenja.

V splošnem lahko rečemo, da med najbolj e-pismene države spadajo skandinavske države, Grčijo in Madžarsko pa lahko uvrstimo med države najslabšo e-pismenostjo. Slovenija je pri večini indikatorjev malo pod ali nad povprečjem. V skupini ljudi, starih od 16 do 24 let, pa smo Slovenci na prvem mestu, saj ima kar 67% ljudi iz te skupine visoko stopnjo računalniškega znanja, s čimer krepko presegamo evropsko povprečje, ki znaša 40%. Raziskava je zajela naslednja področja: e-pismenost, pogostost obiskovanja računalniških tečajev, veščine in znanja ter način pridobitve teh znanj (Urbanc, 2006).

V Evropi, kot je prikazano na sliki 3 je skupina ljudi, starih od 16 do 24 let, in ima 40% ljudi visoko stopnjo računalniškega znanja, srednjo stopnjo ima 37%, brez znanja pa je v tej skupini 10% anketiranih. Višja kot je starostna skupina, večajo se deleži ljudi, ki so brez znanja, deleži ljudi, ki imajo visoko stopnjo znanja pa se manjšajo. Tako lahko vidimo, da imajo v skupini ljudi s starostjo med 65 in 74 visoko stopnjo znanja 3% ljudi, popolnoma brez znanja pa je 78%. Skupno oziroma v povprečju se deleži gibljejo takole: visoko stopnjo ima 22%, srednjo 26%, nizko 15%, brez znanja pa je 37% ljudi. Podobno kot pri

starostnih skupinah se deleži spreminjajo pri stopnji izobrazbe. Višja kot je stopnja izobrazbe, večji je delež ljudi z visoko stopnjo znanja in obratno (Urbanc, 2006).

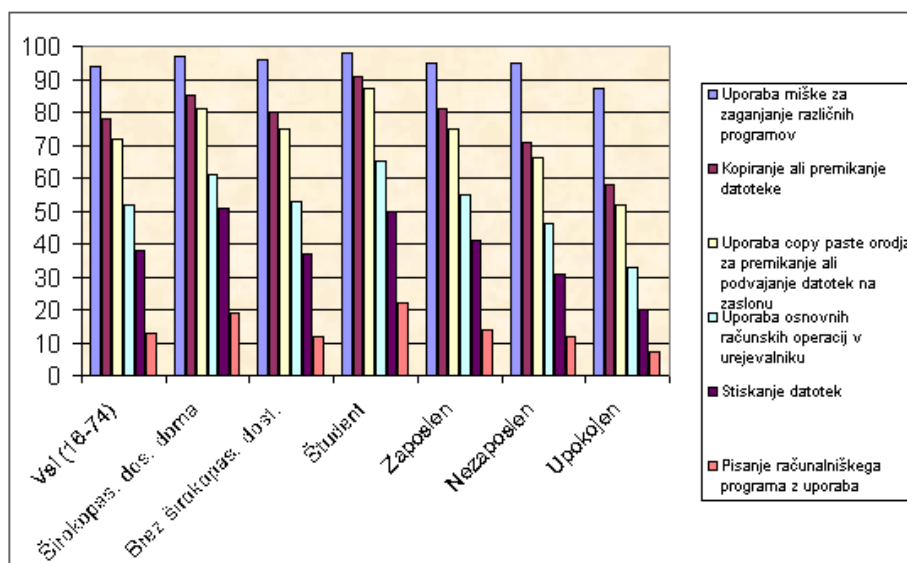
Slika 3: Stopnja osnovnih računalniških znanj glede na starostne skupine v Evropi

(Vir: Raba interneta v Sloveniji, 2006)

Pri vprašanih, katere naloge znajo, oziroma, so že kdaj opravili z računalnikom, so se najboljše odrezali študenti. 98% jih je že uporabilo miško za zagon programov, 22% pa jih je že napisalo računalniški program. Upokojenci so imeli najnižje deleže, 87% jih je že zagnalo program z miško, 7% pa jih je že napisalo računalniški program. V povprečju je 94% vseh anketirancev že zagnalo program z miško, 72% je že uporabilo kopiraj/prilepi orodje, 38% je že stiskalo datoteke, 1% pa jih je že napisalo računalniški program. Rezultati so prikazani na sliki 4 (Urbanc, 2006).

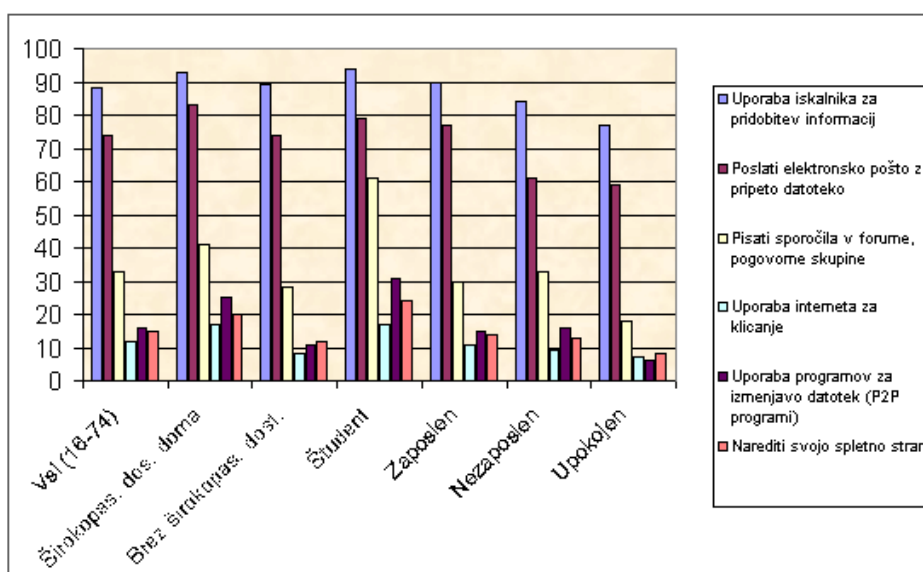
Slika 4: Sposobnost opravljanja določenih nalog z računalnikom po različnih skupinah v Evropi

(Vir: Urbanc, 2006)

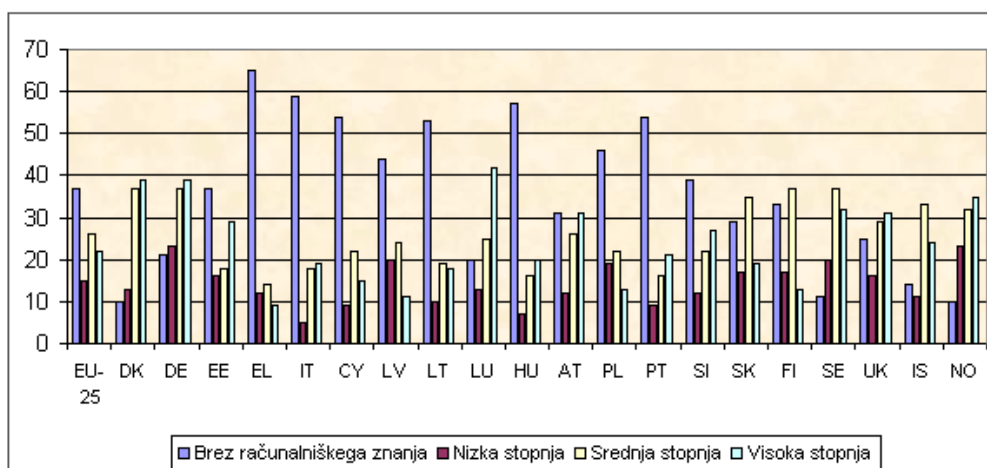
Tudi pri vprašanju o sposobnostih opravljanja nalog na internetu, so se najbolj odrezali študenti, vendar tu so bili deleži že nekoliko nižji. 94% je že uporabilo spletni iskalnik, 31% jih je že uporabilo program za izmenjavo datotek, svojo spletno stran pa je naredilo 24%. Zanimiva je primerjava med zaposlenimi in nezaposlenimi. Večji delež nezaposlenih (33%) piše sporočila v forum kot pa zaposleni (30%). Pri upokojevcih so deleži bili nekoliko nižji, vendar večjih razlik ni bilo. 8% upokojevcem je že naredilo svojo spletno stran, iskalnik pa je uporabilo že 77%. V povprečju je med vsemi anketiranci iskalnik uporabilo 88%, elektronsko pošto s pripeto datoteko je poslalo 74%. V forume je sporočila že napisalo 33%. Internet je za klicanje uporabilo 12% ljudi, 16% jih je že uporabilo programe za izmenjavo datotek, 15% pa je ustvarilo svojo spletno stran. Rezultati so prikazani na sliki 5 (Urbanc, 2006).

Slika 5: Sposobnost opravljanja določenih nalog na internetu po različnih skupinah v Evropi

(Vir: Urbanc, 2006)

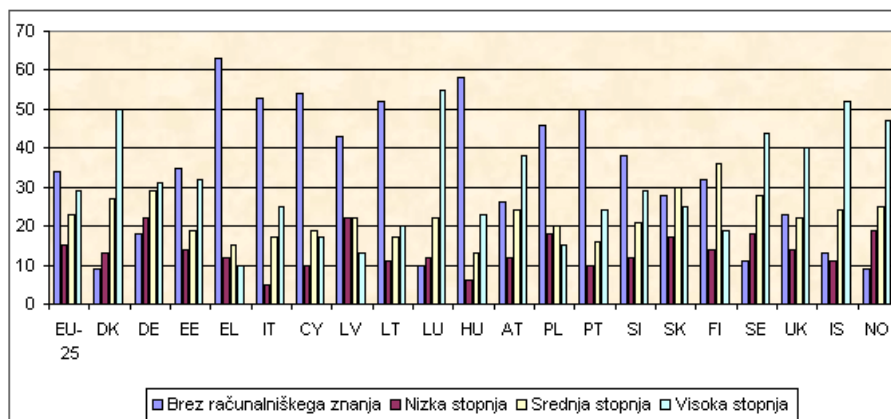
Slika 6: Stopnja računalniškega znanja po državah med vsemi posamezniki v Evropi

(Vir: Urbanc, 2006)

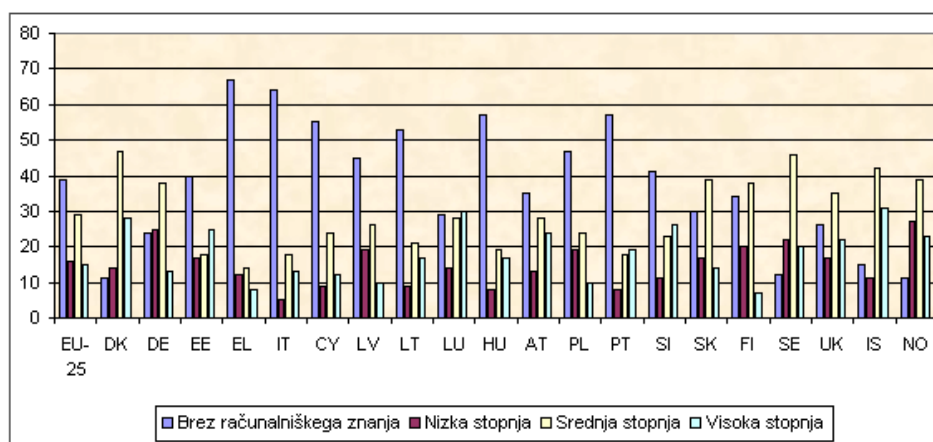
Najvišji delež ljudi brez računalniškega znanja je v Grčiji s 65%, najmanjši pa na Danskem in Norveškem s 10%. Evropsko povprečje znaša 37%, Slovenija se z 39 % uvršča nekoliko nadenj. Luksemburg ima največji delež ljudi z visoko stopnjo računalniškega znanja (42 %), Grčija pa z 9 % najmanjšega. V Sloveniji imamo 27 % ljudi z najvišjo stopnjo računalniškega znanja, kar nas uvršča nad evropsko povprečje, ki znaša 22 %. Rezultati so prikazani na sliki 6 (ibid.).

Slika 7: Stopnja računalniškega znanja moške populacije EU-25

(Vir: Urbanc, 2006)

Slika 8: Stopnja računalniškega znanja ženske populacije EU-25

(Vir: Urbanc, 2006)

Če primerjamo države po spolu, lahko ugotovimo, da ima Grčija največ moških in žensk, ki so brez računalniškega znanja, najmanjši delež pa imata pri obeh spolih Danska in Norveška. V Sloveniji je 41% žensk, ki nima nobenega znanja in 38% moških. V skupini z najvišjo stopnjo znanja je 29% moških in 26% žensk. Evropsko povprečje skupine z najvišjim znanjem pri moških znaša 29 %, pri ženskah pa 15%. Brez računalniškega znanja v Evropi je v povprečju 34% moških in 39% žensk. V skupini od 16 do 24 let pa je Slovenija na prvem mestu, saj ima kar 67% ljudi iz te skupine visoko stopnjo računalniškega znanja. Delež je precej višji od evropskega, ki znaša 40%. Rezultati so prikazani na sliki 7 in 8 (ibid.).

V EU-25 so anketirali ljudi, če znajo uporabiti miško, da zaženejo programe, kot so Internet in Word, če znajo kopirati in premikati ikone ali mape, če uporabljajo orodje kopirati ali prilepiti, če znajo uporabljati osnovne aritmetrične formule, kot so seštevanje, odštevanje, deljenje, množenje, v preglednici, če znajo stiskati datoteke, če znajo napisati program z programskimi jeziki.

Raziskave so pokazale, da več kot polovica anketirane populacije ni imela niti osnovnih znanj uporabe računalnika. V Grčiji (65%) , Italiji (59%), Madžarska (57%), Ciper in Portugalska (54%) in Litva (53%). Po drugi strani, pa je bilo manj kot četrtnina populacije nepismenih, na Danskem (10%), Švedskem (11%), Luksemburg (20%), Nemčija (21%), Velika Britanija (25%).

Med starejšimi ljudmi pa je bil procentni delež računalniške pismenosti večji. V EU-25 je bilo v povprečju 56% ljudi, ki so stari 55-74 let, ki so bili računalniško nepismeni. Rang procentov se je gibal od 27% na Danskem in na Švedskem, do 93% v Grčiji (Eurostat, 2006).

2.3 Informacijska pismenost v Sloveniji

Raziskava SIBIS (*angl. Statistical Indicators Benchmarking the Information Society*) ugotavlja, da je stopnja digitalne pismenosti v Sloveniji na precej visoki ravni, saj znaša t.i. indeks COQS za Slovenijo 0,7. Indeks COQS vključuje (Raba interneta v Sloveniji, 2004):

- sposobnost komuniciranja prek računalniških omrežij,
- pridobivanje in namestitve programske opreme,
- iskanje informacij na internetu ter
- kritično oceno verodostojnosti pridobljenih informacij.

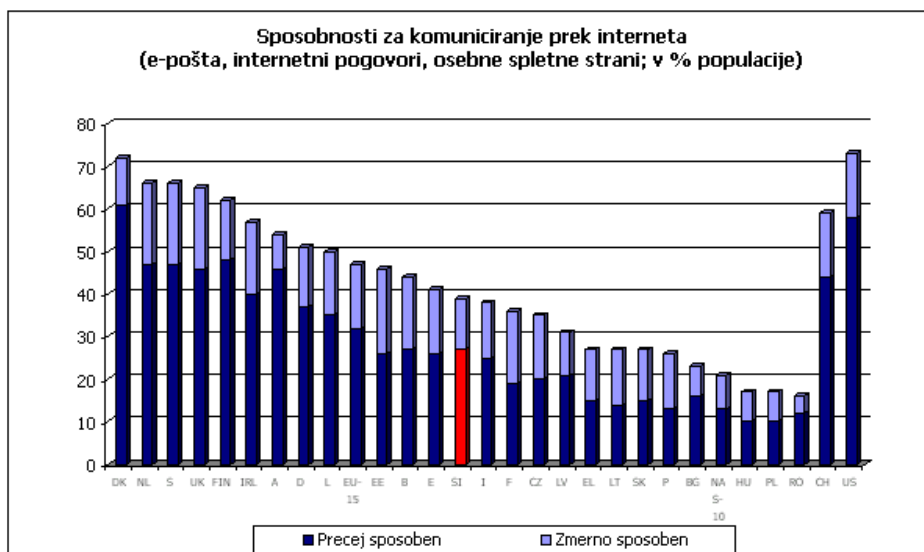
Raziskave o informacijski pismenosti na splošno kažejo, da se Slovenija uvršča med najuspešnejše nove članice EU, pri čemer prehiteva celo nekatere članice EU-15, katerih povprečje je sicer višje od povprečja novo pridruženih držav (Raba interneta v Sloveniji, 2004).

Osebni računalnik imata namreč skoraj dve tretjini gospodinjstev v Sloveniji, 47% gospodinjstev pa ima dostop do interneta. Še posebej pa je ugoden podatek, da je kar 98% šolajočih otrok in mladine že uporabilo osebni računalnik. Dobra polovica (52%) uporabnikov računalnika se močno strinja z navedbo, da s pomočjo računalnika lažje pridobijo koristne informacije, dobri dve petini pa navajata (43%), da s pomočjo računalnika naredijo več v krajšem času.

Tudi z vidika sposobnosti digitalnega komuniciranja se Slovenija uvršča podobno. 27% vprašanih je namreč izjavilo, da se počuti precej sposobne uporabiti vsaj enega od navedenih načinov digitalnega komuniciranja, nadaljnjih 12% pa je v to zmerno prepričanih. Rezultati so prikazani na sliki 9 (Raba interneta v Sloveniji, 2004).

Slika 9: Sposobnosti za komuniciranje prek interneta

(Vir: Raba interneta v Sloveniji, 2004)

V Sloveniji je po podatkih Eurostata za leto 2009 skoraj 90% prebivalcev, starejših od 65 let, ki niso še nikoli uporabili računalnika oziroma interneta, kar je precej nad povprečjem EU. Ta zaskrbljujoči podatek je spodbudil zavod Ypsilon k organizaciji največjega prostovoljskega projekta– Simbioz@ e-pismena Slovenija (Simbioz@, 2011).

Če povzamemo iz danih statistik in rezultatov ugotovimo, da je Slovenija pri uporabi interneta malo nad evropskim povprečjem, ki znaša 60%. Evropsko povprečje pa je 57%. V Sloveniji imamo 27% ljudi z najvišjo stopnjo računalniškega znanja, kar nas uvršča nad evropsko povprečje, ki znaša 22%. V Sloveniji je 41% žensk in 38% moških, ki nima nobenega znanja. V skupini z najvišjo stopnjo znanja je 26% žensk in 29% moških, evropsko povprečje pa je 15% pri ženskah in 29% pri moških. V skupini od 16 do 24 let je Slovenija na prvem mestu, saj ima kar 67% ljudi iz te skupine visoko stopnjo računalniškega znanja. Evropsko povprečje je samo 40%.

2.4 Računalniška pismenost

Lavterjeva (2003), pojasnjuje, da računalniška pismenost pomeni zmožnost uporabe računalnika. Gre za sposobnosti uporabe različnih programskih paketov skupaj z splošnimi informacijsko tehnološkimi spretnostmi (npr. kopiranje z disket). Je prvi pogoj za informacijsko pismenost, ki pa ni več zadosten. Lahko jo definiramo tudi kot:

- razumevanje in sposobnosti za delovanje v okolju, kjer je potreben računalnik,
- pomeni vse, kar posameznik potrebuje za delo z računalnikom in o njem za delovanje v družbi.

Pomeni, da posameznik ve, kaj računalnik lahko naredi in česa ne tako s stališča programske kot strojne opreme. Imeti moraš tudi zaupanje vase pri uporabi računalnika. Lahko si računalniško pismen brez tega, da si informacijsko pismen. Ne moreš pa biti

informatično pismen brez tega, da si računalniško pismen. Mnogo avtorjev povezuje ta dva pojma. Pojem informatično-tehnološka pismenost (*angl. IT literacy*) zajema zbirko sposobnosti povezanih z računalniškim in telekomunikacijskim sistemom (Lavtar, 2003).

Kosmač (2003), opredeljuje, da je računalniško pismen človek danes tisti, ki zna brati in pošiljati elektronsko pošto, uporabljati urejevalnik besedil in elektronske preglednice ter zna v spletu priti na želeno spletno stran. Poznati mora logične operaterje, ko sta na primer med drugimi ukaza "and" in "or", s katerimi omejimo mehanizem spletnega iskalnika tako, da ta bolje prikaže tisto, kar iščemo. Znati pa mora tudi ločiti pomembne od nepomembnih rezultatov iskanja.

Za računalniško pismenega človeka danes ni več dovolj, da zna oblikovati preprosto razpredelnico. Znati mora tudi uporabljati formule, povezovati podatke različnih razpredelnic, pogojno oblikovati in še marsikaj drugega. Uporabnik mora znati v spletnem brskalniku odpreti povezavo v novem zavihku, uporabljati zaznamke, brisati predpomnilnik in zgodovino brskanja, razumeti pa mora tudi običajna obvestila o napakah (*ibid.*).

Čeprav zaščiteni programi delujejo samodejno in vanje ni treba pretirano posegati, pa moramo še vedno znati ročno preveriti sistem in iskati morebitno škodljivo kodo. To pomeni, da mora računalniško pismen človek razumeti osnove, kako delujejo različni tipi škodljivih kod, poznati mora različne znake okužbe in v primeru okužbe s kodo, ki ji nameščeni varnostni program ni kos, znati najti rešitev. Znati mora kopirati in lepiti brez miške, torej s pravimi kombinacijami tipk. Uporaba tipk na tipkovnici za vse, kar lahko opravimo z miško, še vedno velja za osnovno računalniško znanje. Kot tudi osnovno poznavanje besednjaka računalniške strojne opreme, po domače "hardwara". Mora prepoznati, kateri vmesnik je USB¹ in kateri tisti za računalniško mrežo in hkrati, kaj pomenijo oznake NIC², Wi-Fi³, in pa tudi modernejše vmesnike, kot so HDMI⁴ in eSata⁵ (Kosmač, 2012).

Računalniško pismena oseba mora poznati osnove delovanja računalnika, od njegovih osnovnih elementov do načel delovanja. Pa ne le osnove računalnika, temveč tudi osnove mrež. Računalniško pismena oseba mora znati najti IP-naslov računalnika, preveriti, ali je računalnik fizično priključen na omrežje, in tudi ali deluje logična povezava. Znati mora preveriti, po kateri poti promet potuje do cilja in kako besedilno obliko naslova spletne strani spremeniti v njen IP-naslov. Človek mora znati kabel vtakniti v pravi vmesnik, brez pomoči, ne glede na to, da so vmesniki med seboj različni, ali pa se priključiti na odprto omrežje Wi-Fi. Računalniško pismena oseba se mora zavedati nevarnosti, ki nanjo prežijo na spletu. Naučiti se mora samovarovanja med grožnjami, ki prežijo na internetu, kar pomeni tudi, da jih zna prepoznati. Zavedati se mora pomena osebnih podatkov in kako pomembno je, da ti ostanejo zasebni (Kosmač, 2012).

---

¹USB - (Universal Serial Bus). Univerzalno serijsko vodilo.

²NIC - (Network interface controller). Omrežni vmesnik krmilnika.

³Wi-Fi - Zaščitni znak s katerim so označeni certificirani proizvodi za brezžično računalniško mrežo.

⁴HDMI - (High-Definition Multimedia Interface). Kabel, ki omogoča prenos avdio in video vsebin v digitalni obliki.

⁵eSata - Kabel je namenjen povezavi zunanega trdega diska z vmesnikom.

James (2012) navaja, da obstaja 10 veščin, ki jih mora znati računalniško pismena oseba:

1. **Iskalniki** – Uporaba iskalnika je več kot tipkanje po naslovu, vpisovanje nekaj ključnih besed v okno in klikniti poišči in izbrati prve rezultate. Računalniško pismena oseba mora znati napredno iskati, preko logičnih operaterjev in ločiti dobre rezultate od slabih rezultatov. Računalnik mora uporabiti kot močno raziskovalno orodje.
2. **Obdelava besedila** – Obdelava besedila je ena izmed najstarejših uporabe za računalnika. Je še vedno zelo pomembna, čeprav so v mnogih pogledih bile njene funkcije v drugih aplikacijah. Na primer, da lahko ljudje napišejo več e-poštnih sporočil kot dokumentov, toda naloga je skoraj identična. Težko je trditi, da si računalniško pismen, če ne znaš črkovati, ustvarjati tabel in delati z glavami.
3. **Preglednice** – Preglednice ponujajo izjemno veliko možnosti za analizo podatkov. Biti moraš sposoben uporabljati formule, reference in makre, da lahko obrnejo "mreže števil" v kaznive informacije v roke prave osebe.
4. **Osnove brskalnika** – Računalniško pismena oseba mora obvladovati tehniko, kot so odpiranje povezav v novih oknih z uporabo zaznamkov, urejanje URL⁶ za opravljanje navigacije, počistiti predpomnilnik brskalnika in razumevanje skupnih sporočil o napakah.
5. **Virusi** – Veliko računalniških vzdrževanj je avtomatiziranih ali nepotrebnih, vendar je še vedno bistveno razumeti, kako preveriti sistem zaradi neprijetnih hroščev, vohunskih programov in drugih škodljivih programov. Kljub temu, da je orodje za optično branje sicer vgrajeno v sodobnejše računalnike, se včasih lahko zgodi, da se določeni virusi pojavijo, še preden ima računalnik dokončno nastavljene vse filtre in antivirusne programe. Zato je ključnega pomena, da vedo, kako sprožiti ročni virus in kako uporabljati alternativne sisteme, zaznati znake okužbe in druge podobne naloge.
6. **Skupni ukazi na tipkovnici** – Če ne veste, kako Kopirati/Prilepiti brez miške, niste računalniško pismeni. Vsak operacijski sistem ima nekaj univerzalnih ukazov na tipkovnici. Učenje teh ukazov, je bolj stvar rutine kot karkoli drugega.
7. **Osnovna terminologija strojne opreme** – Računalniško pismena oseba, mora poznati številne izraze, kot npr., ko poveš nekemu, da je "trdi disk" izključen, kar v resnici pomeni "računalnik".
8. **Enostavno mreženje** – Težave z omrežjem ustvarja najbolj pogoste težave večini računalnikov. Znati morete določiti svoj IP⁷ naslov, preveriti fizično povezavo z omrežjem, preveriti, ali je logična povezava z omrežjem, ugotoviti pot omrežnega prometa in kako priti do tja, prevajati iz DNS⁸ v IP naslove.
9. **Kako priključiti** – Kljub barvnim kodiranjem priključkov in dejstev, da je lahko večina kablov priključenih na en sam vhod, veliko ljudi še vedno ne more priklopiti računalnika. Težko je trditi, da si računalniško pismen, če tega ne znaš.
10. **Varnost in zasebnost** – Vsekakor morate vedeti, kako se zaščititi pred napadalci na internetu in obdržati vaše osebne podatke zasebne. Če tega ne veste, ste težko računalniško pismeni.

⁶ URL – (Uniform Resource Locator). Naslov spletnih strani v svetovnem spletu.

⁷ IP – (Internet Protocol). Številka, ki natančno določa računalnik v omrežju Internet.

⁸ DNS – (Domain Name System/Service/Server). Sistem domenskih imen.

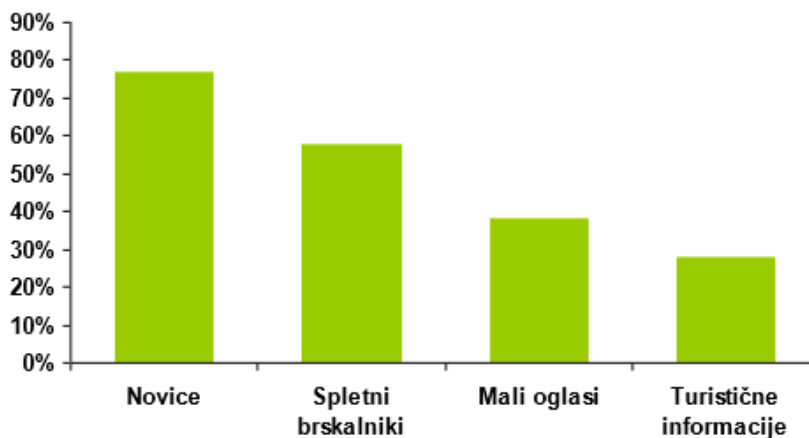
3 RAČUNALNIŠKA PISMENOST STAREJŠIH

Danes starejši od 64 let predstavljajo šestino vsega prebivalstva Slovenije, ta delež pa se bo v prihodnjih petih desetletjih povečal na tretjino. Leta 1990 so osebe v starosti 65 ali več let predstavljale 13,7% vseh prebivalcev današnje EU (v Sloveniji 10,6%). Leta 2010 je bil delež starejših v celotni EU 17,4%, v Sloveniji pa 16,5%. Delež starejših se je med letoma 1990 in 2010 najbolj povečal prav v Sloveniji (Razpotnik, 2012).

Po podatkih Merjenje obiskanosti spletnih strani (v nadaljevanju MOSS) so v septembru 2011 upokojenci predstavljali 8,3% slovenske spletne populacije, kar je več kot 100.000 uporabnikov. V zadnjih letih se odstotek upokojencev med spletnimi uporabniki povečuje, saj se je v 2011 v primerjavi z 2009, ta delež povečal za kar 62%. K temu gotovo pripomorejo tudi čedalje pogostejše akcije v smislu računalniškega opismenjevanja starejših (MOSS, 2011).

MOSS (2011) v Sloveniji kar 77% upokojencev vsaj enkrat mesečno ali pogosteje zahaja na spletne novičarske medije, 58% jih vsaj enkrat mesečno ali pogosteje brska preko spletnih brskalnikov, 38% jih vsaj enkrat mesečno ali pogosteje spremlja male oglase preko spleta, 28% pa vsaj mesečno ali pogosteje na spletu išče turistične informacije. Rezultate namena in pogostost uporabe spleta med spletnimi uporabniki v pokoju v Sloveniji prikazuje slika 10.

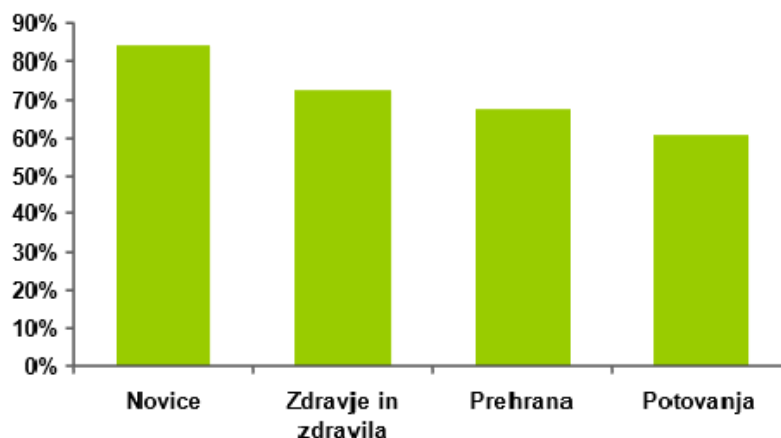
Slika 10: Namen in pogostost uporabe spleta med spletnimi uporabniki v pokoju

(Vir: MOSS, 2011)

Iz slike 11 je prikazano, da kar 84% upokojencev se zanima ali zelo zanima za novice, s 73% sledijo upokojenci, ki jih zelo zanimajo ali zanimajo tematike povezane z zdravjem in zdravili, 67% jih zelo zanima ali zanima prehranska tematika, 60% teh pa se zelo zanima ali zanima za teme povezane s potovanji.

Slika 11: Področja zanimanja, ki spletne uporabnike v pokoju zelo zanimajo ali zanimajo

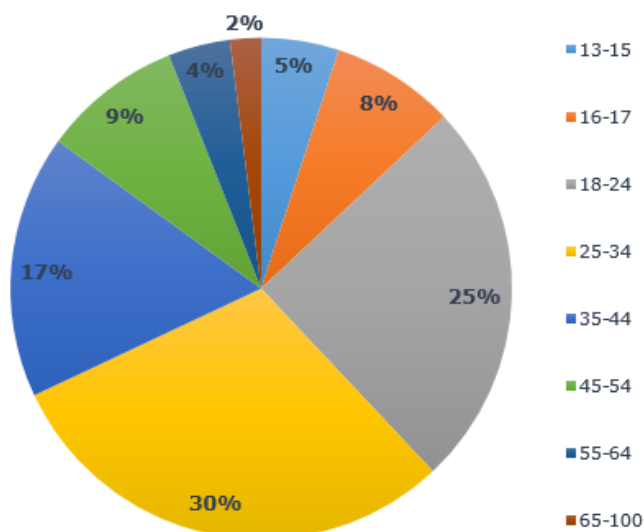

(Vir: MOSS, 2011)

V Sloveniji imamo 750.000 uporabnikov Facebooka v Sloveniji. Starih med 55 in 64 let jih uporablja kar 17%, starejših od 65 let naprej pa samo 2%. To prikazuje slika 12 (Raba interneta v Sloveniji, 2013).

Slika 12: Starostna sestava uporabnikov Facebooka v Sloveniji

Starostna sestava uporabnikov Facebooka v Sloveniji (februar 2013)

Vir: SocialBakers

(Vir: Raba interneta v Sloveniji, 2013)

Od aprila 2012, 53% ameriških seniorjev, starih 65 let in več uporabljajo internet ali elektronsko pošto. Čeprav ti seniorji še vedno najmanj od vseh ostalih starostnih skupin uporabljajo internet, najnovejši podatki predstavljajo prvič, da je polovica seniorjev vedno na tekočem na spletu.

Od februarja 2012, je ena tretjina oziroma 34% uporabnikov interneta, starih 65 let in več, ki uporabljajo socialna omrežja, kot so Facebook, in 18%, ki to uporabljajo vsak dan. Elektronska pošta je še vedno temelj spletne komunikacije za starejše. Od avgusta 2011 je 86% uporabnikov interneta, starih 65 let in več, ki uporabljajo elektronsko pošto, s tem jo 48% to počne vsak dan (Zickuhr & Madden, 2012).

Kot je razvidno iz slike 13 so v Združenih državah Amerike so v zadnjem mesecu starejši nad 65 let največkrat obiskali svoj elektronski račun, nato je bilo največ obiska na straneh z zemljevidi, nato pa so preverjali vreme. Druge spletne strani, ki so med najpogostejšimi so obisk spletnih bank, deljenje fotografij, prebiranje splošnih in političnih novic, zdravje, turizem, recepti in poslovne in finančne novice.

V Združenih državah Amerike je uporaba socialnih omrežjih med starejšimi nad 65 let v zadnjih dveh letih narastla za 2,8% (Sachoff, 2009).

Slika 13: Področja zanimanja za seniorje v U.S.

10 področij, ki so jih najpogosteje iskali starejši od 65 let v zadnjih 30 dneh (U.S.)		
Zaporedna številka	Internetna področja	Delež v %
1	E-mail	88,6
2	Zemljevidi	68,6
3	Vreme	60,1
4	Spletno bančništvo	51,2
5	Deliti fotografije	50,1
6	Splošne in politične novice	49,2
7	Zdravje	47,3
8	Potovanje	39
9	Recepti	38,4
10	Poslovne in finančne novice	37,8

(Vir: Sachoff, 2009)

Slovenci, ki so stari 65 let in več se bolj zanimajo za novice, zdravje, nato sledita še prehrana in potovanje. V primerjavi z Američani dajejo prednost prehrani pred potovanjem. V Sloveniji večina upokojencev še vedno prisega na klasično plačevanje položnic, kot pa spletno bančništvo. V Sloveniji je aktivnih 2% starejših na socialnem omrežju – Facebooku, v primerjavi z Ameriki, kjer je aktivnih kar 34% starejših.

4 PROJEKT SIMBIOZ@

Simbioz@ je največji vseslovenski prostovoljni in medgeneracijski projekt, ki poteka pet dni v mesecu oktobru že od leta 2011. Letos bo projekt potekal že tretje leto zaporedoma in zaradi uspešnosti in zanimanja, bo postal tudi trajnostni projekt. Mladi prostovoljci navdušujejo starejše k uporabi računalnika in interneta. Vsak dan, od ponedeljka do petka, poteka drugačen modul delavnice. Delavnice so brezplačne, saj mladi delamo to prostovoljno.

4.1 Uvod

Simbioz@ je največji prostovoljski projekt, organiziran s strani Zavoda Ypsilon, ki temelji na medgeneracijskem sodelovanju, solidarnosti in spodbujanju vseživljenjskega učenja. Osrednji namen akcije je omogočiti starejšim pozitivno izkušnjo z računalnikom, vzbuditi in okrepiti njihovo samozavest, jih motivirati za nadaljnje učenje, uporabo računalnika in interneta.

S projektom želijo nagovoriti mlade in starejše; mlade pozvati k prostovoljstvu, starejše pa spodbuditi, da se vključijo v vseživljenjsko učenje in s tem dvignejo raven kakovosti svojega življenja. Starejši v okviru modulov spoznajo osnovne funkcije računalnika, naučijo se iskanja informacij na internetu in uporabe drugih brezplačnih komunikacijskih orodij, predvsem elektronske pošte (Simbioz@, 2013).

Organizator projekta Simbioz@ je Zavod Ypsilon, ki je nevladna neprofitna organizacija, in združuje mlade med 20. in 30. letom starosti. S povezovanjem, izobraževanjem in sodelovanjem prispeva k dvigu ravni zavesti vsakega posameznika in družbe ter k tesnejšemu medgeneracijskemu sodelovanju.

Namenjen je predstavnicam in predstavnikom generacije Y, ki so dejavni in obetavni na različnih področjih, a se šele uveljavljajo v poslovnem in družbenem življenju. Zavod Ypsilon se osredotoča na medgeneracijsko sodelovanje, druženje z uspešnimi in priznanimi predstavniki drugih generacij, prenos znanj, izkušenj, soočenja idej, brušenje pogledov in na medsebojno prispevanje najboljšega, kar premorejo starejše generacije in kar lahko da za boljši svet (Zavod YPSILON, 2013).

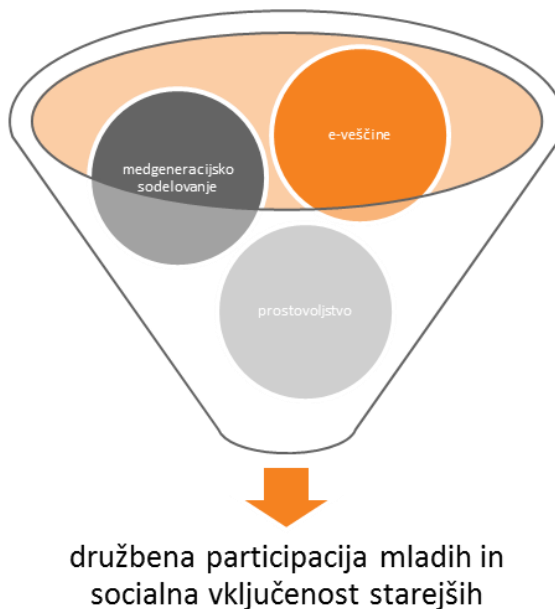
Delovanje organizacije temelji na (ibid.):

- združevanju najbolj talentiranih predstavnikov generacije Y z različnih področij,
- izobraževanju, ozaveščanju in povezovanju članov na svojih navdušujočih dogodkih,
- kresanju mnenj in aktivnem sodelovanju pri reševanju sodobnih družbenih problemov,
- povezovanju generacije Y z drugimi generacijami,
- izvajanju družbeno koristnih projektov in razvoju zanimivih produktov.

Projekt Simbioz@ na celovit način naslavlja in združuje štiri družbeno-politične tematike relevantne tako za Slovenijo, kot za širše področje Evropske unije. Aktivnosti projekta

namreč vključujejo vprašanja e-veščin, medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti, prostovoljstva in družbene participacije, kar je razvidno iz slike 14 (Simbioz@, 2011).

Slika 14: Aktivnosti projekta Simbioz@

(Vir: Simbioz@, 2011)

Pri projektu Simbioz@ e-veščine razumemo, kot osnovni nabor znanja posameznikov in družbenih skupin, ki omogoča tesnejšo globalno družbeno povezanost ljudi, zato predstavljajo eno najpomembnejših orodij za ustvarjanje družbene solidarnosti in jih kot take vidimo kot nepogrešljiv del znanja in izkušenj starostnikov. Gre za osnovna znanja uporabe računalnika, elektronske pošte, spletnih družbenih omrežij in ostalih naprav, ki nam lahko olajšajo komunikacijo in pomagajo premagovati velike razdalje (ibid.).

Medgeneracijsko sodelovanje pomeni ustvarjanje povezav in stanja solidarnosti med generacijami mladih in generacijami starejših. Medsebojno sodelovanje, vzajemno spoštovanje in prenos znanj med generacijami so pomemben del družbene kohezije in temelj za razvoj družbe v prihodnosti, ki bo predstavljena pred velik izziv staranja prebivalstva. Pri projektu Simbioz@ smo se odločili, da združimo moči dveh najpomembnejših starostnih skupin sodobne družbe, pri tem starostnikom zagotovimo nujne e-veščine in v procesu tega gojimo duh medgeneracijske solidarnosti ter prostovoljstva mladih. Pri tem računamo, da bodo tudi mladostniki posredno deležni nepozabne izkušnje in pridobili prepotrebna življenjska znanja in veščine, ki jim bodo koristila pri načrtovanju svojih nadaljnjih življenjskih poti (ibid.).

Projekt Simbioz@ temelji na prostovoljni družbeni participaciji in motivaciji mladih, da namenijo del svojega časa in znanja za e-opismenjevanje starejših (Simbioz@, 2011).

Projekt poteka po vsej Sloveniji na različnih lokacijah, v knjižnicah, po šolah in fakultetah. Podjetja, šole, knjižnice lahko sodelujejo, kot ponudniki lokacije. Pogoji, da je Simbioz@ lokacija, mora imeti vsaj štiri delujoče računalnike.

Projekta se lahko udeleži kdorkoli, in sicer, starejši kot udeleženci in mladi kot prostovoljci. Udeleženci so starejši, ki jih veseli delo z računalnikom in bi se radi naučili kaj novega. Udeleženci prihajajo z različnimi predznanji, nekateri doma sploh nimajo računalnika, drugi pa vsak dan uporabljajo svoj elektronski poštni račun. Mladi se lahko udeležimo projekta kot regionalni koordinatorji, kjer pomagamo pri organizaciji lokacij in koordiniramo lokalne koordinatorje na področju regije. Mladi smo lahko tudi lokalni koordinatorji, kjer pomagamo pri organizaciji lokacij, da so vse Simbioz@ učilnice opremljene s potrebnim materialom. Skrbimo tudi, da ima določena lokacija dovolj prostovoljcev in da ima vsaka učilnica še vodjo prostovoljcev. Vodje prostovoljcev vodimo delavnico in kažemo vsebino modula pred vsemi udeleženci in prostovoljci, ostali prostovoljci pa pomagajo udeležencem, da lažje sledijo vsebini tekom delavnice. Simbioz@ projekt lahko finančno podprejo tudi različna podjetja, s tem lahko postanejo pokrovitelji ali partnerji projekta Simbioz@.

Prijave se zbirajo že od meseca julija. Lahko se prijavimo preko telefonskega klica, preko spletne strani ali fizično na lokacijah oziroma na info točkah.

Projekt Simbioz@ je prejel že številne nagrade. Izmed 1988 prijavljenimi projekti se je uvrstil med 136 finalistov Nagrade ERSTE (Erste Foundation Award for Social Integration) Sklada za družbena vključevanja. Namen nagrade je promocija vključevanja in dostojanstvene ter privlačnejše družbe, v kateri ni nihče zapostavljen (Simbioz@, 2013).

Projekt Simbioz@ se je s tehnološkim partnerjem, podjetju Microsoft d.o.o. uvrstil med finaliste Nagrade za družbeno odgovorne podjetniške prakse, ki jo podeljuje Mreža za družbeno odgovornost Slovenije (Simbioz@, 2013).

Projekt Simbioz@ je prejel Državno priznanje v mladinskem sektorju za leto 2012. Podeljuje ga Urad Republike Slovenije za mladino in je zahvala mladinskemu sektorju za prispevek, ki velikokrat ostaja neviden. Pomembno je, da spodbujamo zavedanje o pomenu mladinske politike in mladinskega dela za družbeni in ekonomski razvoj. Je najvišje priznanje Republike Slovenije za dosežke na področju mladinskega dela (Simbioz@, 2013).

V tujini obstajajo podobni projekti, med njimi je program DOROT, kjer gre isto za medgeneracijsko sodelovanje. Njihovo poslanstvo je, da bi med seboj povezali več generacij, zato DOROT ponuja več medgeneracijskih programov, eden od njih je tudi računalniško usposabljanje starejših. Njihovi programi spodbujajo prijateljstvo, skupne interese in sposobnosti ljudi vseh starost, da se učijo drug od drugega (DOROT, 2013).

Na sedežu njihove družbe mladi prostovoljci učijo starejše ljudi različnih spretnosti uporabe računalnika. Področja učenja segajo od iskanja z internetom, do pošiljanja in sprejemanja e-pošte z uporabo aplikacij. DOROT pa ponuja tudi računalniško usposabljanje na domu (ibid.).

4.2 Predstavitev projekta Simbioz@ 2.0

Diplomski seminar, predstavitev projekta Simbioz@ in rezultati anket se nanašajo na projekt Simbioz@ 2.0.

Projekt Simbioz@ 2.0 je potekal od 15. – 19. 10. 2012. Udeleženci so lahko izbirali med dvema terminoma, in sicer, v dopoldanskem času od 9. - 11. ure ter v popoldanskem času od 16. - 18. ure.

Medgeneracijski prostovoljski projekt Simbioz@ je v letu 2012 že drugič povezal Slovenijo, v še večjem obsegu kot leta 2011. Kar 3250 prostovoljcev je 5033 starejših udeležencev učilo veščin računalništva in mobilne telefonije, na 300 lokacijah po vsej Sloveniji. Najstarejša udeleženka je bila stara 93 let, najmlajši prostovoljci pa so bili stari 10 let. Zavedanje, da se mladi in starejši drug od drugega lahko veliko naučimo, torej pridobiva na pomenu. Na sliki 15 je prikazana statistika celotnega projekta Simbioz@ 2.0.

Slika 15: Statistika Simbioz@ 2.0

(Vir: Simbioz@, 2012)

Simbioz@ 1.0 je vsebovala samo tri module in sicer, prvi modul – Računalnik, moj prijatelj, drugi modul – Klik v svet in tretji modul – Brez elektronske pošte ne gre. Delavnice so potekale med 17. – 21. 10. 2011. V Simbioz@ 2.0 sta bila novost dva nova modula Povežimo se in Svet mobilne telefonije. Pridobili so več novih lokacij, udeležencev in prostovoljcev.

Projekt Simbioza v letu 2013 prinaša določene spremembe. Na nekaterih lokacijah bodo učili uporabljati tablične računalnike, moduli ostajajo enaki, malo dopolnjeni. Simbioz@ bo postala trajnostni projekt. Organizatorji na ta način želijo starejšim zagotoviti možnost trajnejšega učenja osnov računalništva in tudi nadaljevalni tečaj. Uvedli bodo programa Simbioz@ Mojstri in Simbioz@ šole, v jeseni pa bodo odprli Medgeneracijski center.

Pri Simbioz@ Mojstri gre za neprofitni projekt, ki bo v duhu socialnega podjetništva težje zaposljivim mladim omogočil izobraževanje in s tem pridobivanje prvih delovnih izkušenj. Ideja in vizija projekta je, da čim več mladim ponudi priložnost, da znanje računalništva prenesejo naprej in starejšim ljudem pomagajo pri večji vključenosti v družbo ter pri pridobivanju dodatnega znanja na področju e-pismenosti. Mojstri bodo s svojim delom začeli po koncu vseslovenske prostovoljske akcije po vseh večjih krajih po Sloveniji. Projekt ne bo samo učenje uporabe računalnika, ampak tudi pomoč pri drugih opravilih, kot je nakup osnovne opreme, iskanje in pomoč pri izbiri ponudnika, učenje na domu in vzpostavitev sistema "second-use" uporabe računalnikov. Z izvajanjem projekta se bo s pomočjo medgeneracijskega sodelovanja zvišala kakovost življenja dveh kritičnih družbenih skupin: na eni strani mladih brez izobrazbe oziroma zaposlitve in na drugi strani starejših ljudi (Simbioz@, 2013).

Medgeneracijski center bo v Ljubljani, kjer bo nudil prostor stika med različnimi generacijami in čez celo leto omogočal intenziven prenos različnih znanj. Prvotna ideja centra je bila usmerjena k starejšim uporabnikom, ki bi jim zagotovili mesto, kamor lahko pridejo čez dan, imajo na voljo računalnik in internetno povezavo ter mladega človeka, ki jim pomaga pri spoznavanju računalnika. A ker je znanja potrebno povezati preko medgeneracijskega sodelovanja in si jih izmenjevati tako v smeri mladi-starejši, kot v smeri starejši-mladi, bodo v medgeneracijski center vključeni tudi mladi, ki so večji uporabe računalnika in sodobnih elektronskih poti, a imajo pri uporabi premalo znanja in previdnosti, da bi računalnik in internet lahko uporabljali varno. Medgeneracijski center bo tudi ponudil mesto usposabljanja prostovoljcev za delo z mladimi in starejšimi. Center ne bo temeljil le na podlagi računalniških delavnic, pač pa bo zajel tudi veliko ostalih dejavnosti na področju vseživljenjskega učenja, medgeneracijskega sodelovanja, solidarnosti, prostovoljstva. Tako bi lahko na enem mestu resnično povezali vse generacije in vsaki od njih ponudili prostor za druženje, ustvarjanje in pridobivanje novih znanj (Simbioz@, 2013).

Za prihodnost so ambicije usmerjene v tujino in v izobraževalni program Simbioz@ šol. V sklopu tega projekta bodo šole odprla svoja vrata in tako vsaj dvakrat letno izvedle deset urni tečaj uporabe računalnika po principu medgeneracijskega sodelovanja. Mladi in starejši se bodo v sklopu tečaja učili, izmenjavali izkušnje, se družili in spoznavali drug drugega. Gre za preplet medgeneracijskega sodelovanja, prostovoljstva, prenos izkušenj in znanja med generacijami in prenos samih medgeneracijskih odnosov v lokalno okolje. Ideji Simbioze se v naslednjem letu odpirajo vrata tudi v tujini (Simbioz@, 2013).

4.3 Vsebina delavnic

Celotni program izobraževanja se je skozi celoten projekt spreminjal in dopolnjeval. Za osnovo so vzeli Microsoftov program izobraževanja, saj so podobne delavnice v preteklosti že izvajali in so imeli pripravljena vsa gradiva.

Ta program so nato popolnoma prilagodili specifični in potrebam našega načina izobraževanja ter ga tudi sproti testirati na pilotnih delavnicah. Prva pilotna delavnica za Simbioz@ 1.0 je bila v mesecu januarju 2011, kjer so ugotovili kar nekaj pomanjkljivosti samega programa, ga nato dopolnili in prilagodili ter po drugem krogu pilotnih delavnic dokončno spisali za končna Simbioz@ izobraževanja (Simbioz@, 2011).

Pred projektom Simbioz@ 2.0 so zopet naredili pilotne delavnice, da so preverili, kako so bili prostovoljci opremljeni z znanjem in kako so se na delavnicah počutili starejši. V Simbioz@ 2.0 so dodali dva nova modula znanja, in sicer modula Povežimo se in Svet mobilne telefonije. Pri tem jim je na pomoč prišlo predstavništvo Evropskega parlamenta v Sloveniji, ki so jim v tednu Evrope odprli vrata do njihove učilnice, kjer so računalniško opismenili deset udeležencev. To je bila tudi odlična priložnost za testiranje modula o družabnih omrežjih, ki je bil izjemno popularen med udeleženci. Uporabo mobilne telefonije pa so testirali na Simobilovem centru, kjer so dve skupini udeležencev navduševali nad uporabnostjo mobilnih telefonov.

Vsekakor so bile pilotne delavnice izredno pomembne, saj so jim omogočale preverjanje ustreznosti kurikuluma in primernost vsebine (Simbioz@, 2012).

Vsak dan v tednu projekta Simbioz@ 2.0 je potekal določen modul znanja, ki so ga starejši udeleženci osvajali s pomočjo mladih prostovoljcev.

4.3.1 Modul – Računalnik, moj prijatelj

V prvem modulu, Računalnik, moj prijatelj smo starejše učili o čistih osnovah računalnika. Pokazali smo jim strojno opremo in povedali, kaj so vhodne in izhodne enote. Naučili so se, kako vklopiti in izklopiti računalnik, ustvarjati mape, jih kopirati, premikati po namizju. Napisali smo besedilo v pripomočku Word, ga uredili, tako da smo mu spremenili vrsto in barvo pisave, vstavljali slike in tabele. Spoznali so tudi pripomoček Slikar, kjer je vsak udeleženec narisal svoje ime. Vse dokumente, ki smo jih ustvarili, smo najprej shranili, nato zbrisali in izpraznili koš.

4.3.2 Modul – Klik v svet

V drugem modulu, so spoznali, kaj je internet. Na spletnih straneh so iskali informacije, ki jih zanimajo. Prebrali so dnevne novice in vreme, pregledali spored vlakov in avtobusov ter pobrskali po spletnem telefonskem imeniku. Udeleženke ženskega spola so pregledovale spletne strani z recepti, udeleženci moškega spola pa so pregledovali spletne strani z avtomobili. Naučili so se vnašati spletni naslov in dodajati spletne strani med priljubljene. Zanimivo jim je bilo, da vse kar jih je zanimalo, so našli na internetu.

4.3.3 Modul – Brez elektronske pošte ne gre

Na tretjem modulu so si s pomočjo mladih prostovoljcev kreirali svoj lasti elektronski poštni račun. Tisti, ki so ga že imeli ustvarjenega, so pregledali, nova elektronska sporočila. Ko so imeli vsi ustvarjen poštni račun, smo ustvarili novo elektronsko sporočilo in ga poslali k prijatelju. Prejeta pošto so pregledali, jo posredovali in nanjo tudi

odgovarjali. K sporočilu so tudi pripenjali priponke, kot so slike in razni video. Nastavili so si ozadje poštnega računa, barve pisave in podpis, ki se vedno pojavi, ko pišeš elektronsko sporočilo. Prijatelje, ki so jih spoznali na projektu so dodajali med stike in si z njimi dopisovali.

4.3.4 Modul – Povežimo se!

Na modulu Povežimo se, so spoznali, kaj so to družabna omrežja. Vsak od udeležencev si je kreiral svoj lasten facebook profil. Tisti, ki so ga že imeli so se samo vpisali. Uredili so si profil, si naložili profilno sliko, vpisali svoje ali izmišljene podatke o sebi in si uredili v nastavitvah zasebnost. Všečkali so posamezne spletne profile, kot so 24ur.com, Tina Maze, Računalniške novice,.. ter prebrali vsebino profila. Pisali so objave na zid, iskali in dodajali prijatelje, znance, sorodnike in objavljali fotografije, med drugimi pa tudi všečkali prijateljeve fotografije. Igrali so tudi facebookovo aplikacijo Naučili so se tudi uporabljati facebook klepet, kjer lahko tudi klepetamo s prijatelji. Tistim, ki jim je bil Facebook zanimiv, so ga obdržali, ostali pa so si izbrisali profil.

4.3.5 Modul – Svet mobilne telefonije

Na modul Svet mobilne telefonije, si je vsak udeleženec prinesel svoj mobilni telefon, prostovoljci pa smo jim pokazali, kako se s telefoni slika, napiše sporočilo in MMS, vnese oseba v telefonski imenik, uporablja štoparica, kako se nastavi budilka. Vsak udeleženec je lahko vprašal prostovoljca karkoli ga zanima glede uporabe svojega mobilnega telefona. Delavnica je potekala na drugačen način, kot prejšnje dni. Vsak prostovoljec se je posebej posvetil vsakemu udeležencu. Nekateri od udeležencev so ta dan delavnice izkoristili drugače. S seboj so prinesli fotoaparate, prostovoljci pa so jim pomagali slike naložiti na računalnik ali na USB.

Po končanem projektu dobi vsak udeleženec in prostovoljec potrdilo o sodelovanju na Simbiozi. Prostovoljcu lahko to služi kot dokaz, da je pripravljen narediti kaj tudi prostovoljno in hkrati tudi referenca pri iskanju zaposlitve, udeleženci pa dobijo potrdilo, da so dosegli neko novo znanje in jim je lahko to tudi motivacija za vnaprej.

5 RAZISKAVA INFORMACIJSKE PISMENOSTI

5.1 Potek raziskave

Po končanem projektu Simbioz@ 2.0 na Ekonomsko – poslovni fakulteti smo preverjali vtise in stopnjo znanja, ki so jo seniorji pridobili tekom projekta. Vsak udeleženec je četrti dan, po končanem modulu Povežimo se, dobil anketni vprašalnik za domov, in ga je v petek zadnji dan prinesel rešenega nazaj. Iz tega sklepamo, da so si vzeli dovolj časa za premislek pri reševanju anketnega vprašalnika in da smo dobili dovolj točne podatke.

Anketni vprašalnik je vseboval 15 nalog oz. vprašanj in se nahaja v prilogi. Analizirali bomo samo nekatere trditve oz. vprašanja, ki se nanašajo na naše dane hipoteze in jih tudi grafično uprizorili.

Vprašanja so bila različnih tipov. Prvi del anketnega vprašalnika, do 7. vprašanja, 12. in 14. vprašanje so bila za obkrožit, 8. in 15. vprašanje, je bilo tekstovnega tipa, kjer so sami napisali mnenje, 9. vprašanje je vseboval tabelo s trditvami, kjer so lahko izbirali med tipoma odgovoroma DA in NE. 10, 11 in 13. vprašanje pa je vseboval tabelo s tremi odgovori, ki so bili označeni s številkami, kot so 0 - ne znam nič/ ne se zavedam, 1 – znam bolj malo/ se zavedam bolj malo in 2- znam/ se zavedam.

Pri sestavljanju anketnega vprašanja smo si pomagali z učnim načrtom enega izmed izobraževalnega programa za računalniško pismenost odraslih. Njihova ciljna skupina so bili starejši ljudje, kateri računalnika še niso uporabljali in imajo željo po znanju z računalnikom.

Ostali rezultati anketnega vprašalnika so prikazani v tabelah v prilogi. Na zadnjo, 15. vprašanje, ki je vseboval mnenja o projektu in 8. vprašanje, za katera znanja še menijo, da bi ga lahko imeli, bomo opisali v zaključku diplomskega seminarja.

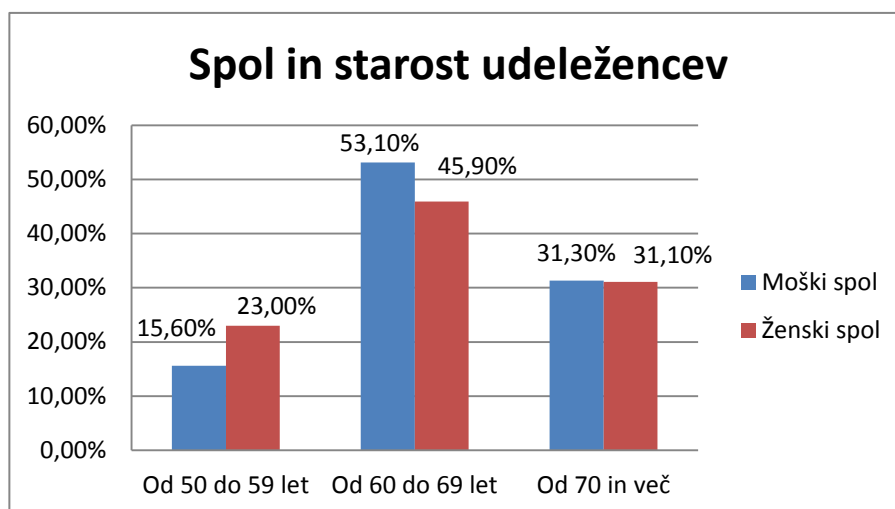
5.2 Rezultati raziskave

Anketirali smo 93 udeležencev, izmed tega je bilo 65,60% (61) predstavnic ženskega spola in 34,40% (32) predstavnikov moškega spola. Vsi udeleženci so bili stari nad 50 let.

Iz slike 16 je razvidno, da je 20,40% (19) udeležencev je bilo starih med 50 in 59 let, od tega je bilo 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 23,00% (14) udeleženek ženskega spola. Od 60 do 69 let je bilo 48,40% (45) udeležencev, od tega 53,10% (17) udeležencev moškega spola in 45,90% (28) udeleženek ženskega spola. Udeležencev nad 70 let je bilo vseh 31,20% (29), od tega 31,30% (10) udeležencev moškega spola in 31,10% (19) udeleženek ženskega spola.

Najstarejši udeleženec moškega spola je bil star 84 let.

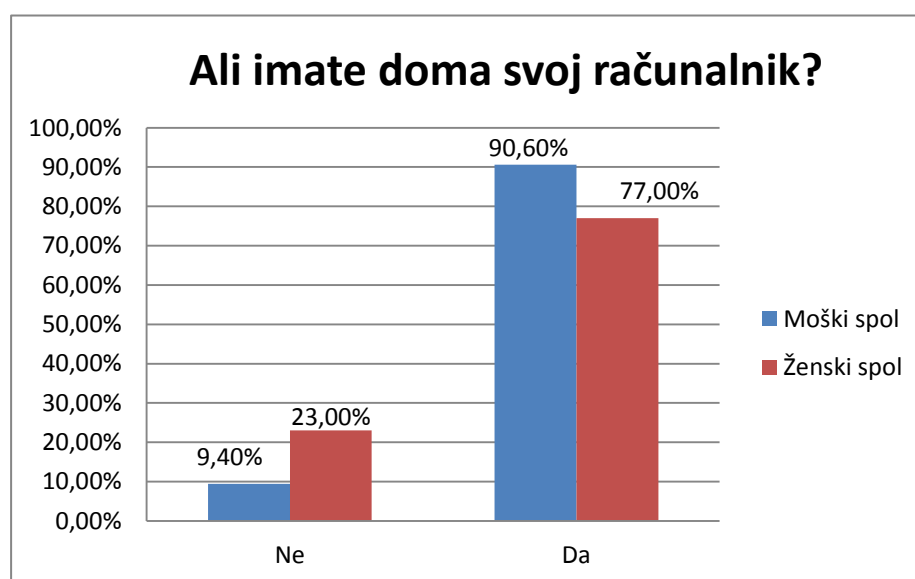
Slika 16: Spol in starost udeležencev

Na vprašanje, ali imate doma svoj računalnik, smo ugotovili, da med udeleženci ima 81,70% (76) svoj računalnik doma, 18,30% (17) pa ga nima. Od tega jih nima 9,40% (3) udeležencev moškega spola in 23,00% (14) udeleženk ženskega spola. 90,60% (29) udeležencev moškega spola in 77,00% (47) udeleženk ženskega spola pa ga ima. Rezultati so prikazani na sliki 17.

Iz slike 17 je razvidno, da ima več udeležencev moškega spola doma svoj računalnik, kot udeleženk ženskega spola. Večinoma so udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola imeli doma svoj računalnik.

Slika 17: Vprašanje, ali imate doma svoj računalnik

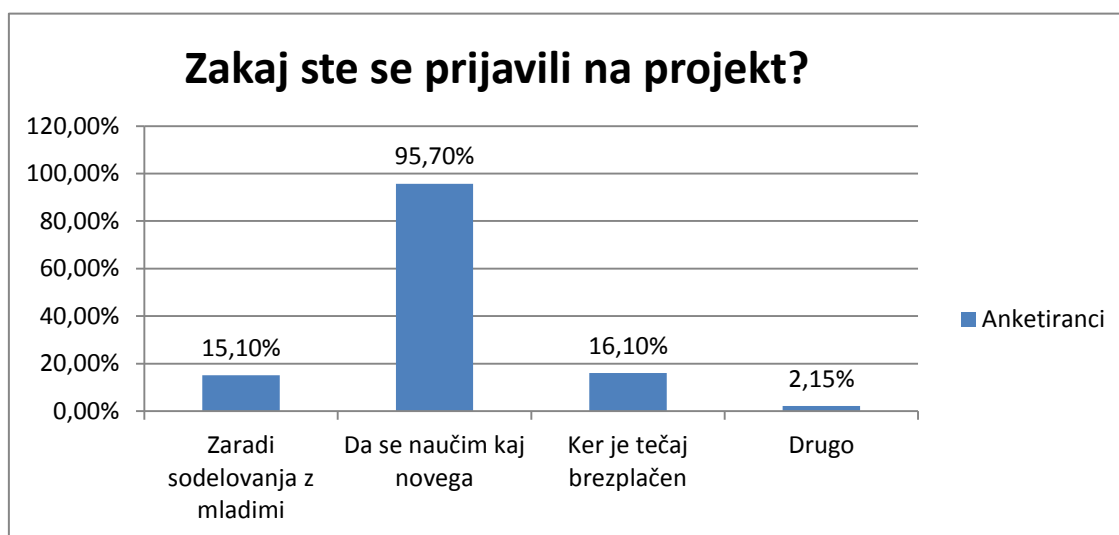

Preverjali smo razloge za prijavo na projekt Simbioz@ 2.0. Udeleženci so imeli na voljo tri dane možnosti, kot so, zaradi sodelovanja z mladimi, da se naučijo kaj novega ali ker je tečaj brezplačen. Na voljo so imeli tudi napisati svoj razlog. Od tega sta 2 udeleženci napisali, da sta se projekta udeležili zaradi potrebe današnjega časa in zaradi socialnega stika s prijatelji in starimi znanci.

Zaradi sodelovanja z mladimi se je udeležilo 15,10% (14) udeležencev, od tega 28,60% (4) udeležencev moškega spola in 71,40% (10) udeleženk ženskega spola. Zaradi razloga želje po novem znanju se je udeležilo 95,70% (89) udeležencev, od tega 36,00% (32) udeležencev moškega spola in 64,00% (57) udeleženk ženskega spola. Ker je tečaj brezplačen se je udeležilo 16,10% (15) udeležencev, od tega je bilo 33,30% (5) udeležencev moškega spola in 66,70% (10) udeleženk ženskega spola. 2,15% (2) udeleženci ženskega spola pa sta napisali svoj razlog. Rezultati so prikazani na sliki 18.

Več udeleženk ženskega spola se je prijavilo zaradi sodelovanja z mladimi, želje po novem znanju, brezplačnega tečaja kot pa udeleženci moškega spola.

Slika 18: Razlogi za prijavo na projekt

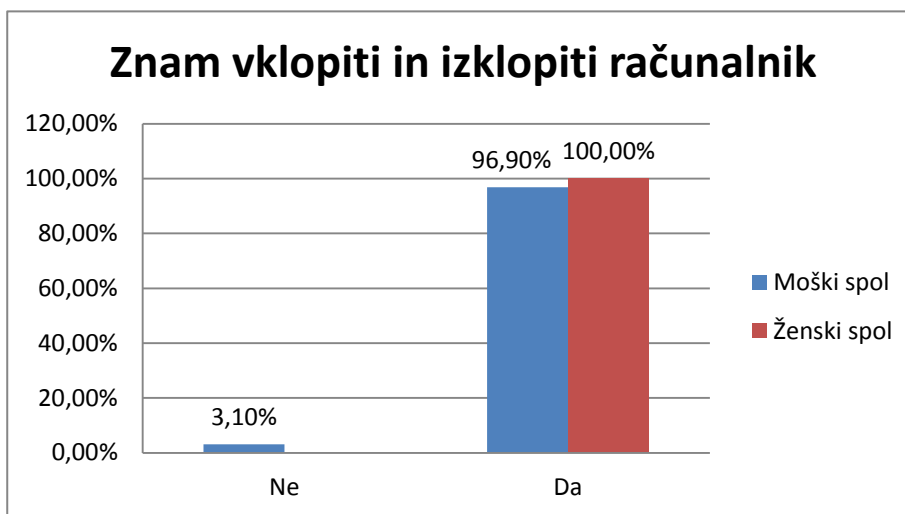

Na trditve, znam vklopiti in izklopiti računalnik, so udeleženci imeli na voljo odgovora DA in NE. V celoti jih samo 1,10% (1) ne zna, 99,00% (92) udeležencev pa zna. Od tega jih 3,10% (1) udeležencev moškega spola ne znajo, 96,90% (31) udeleženci moškega spola znajo in vse (61) udeleženke ženskega spola. Rezultati trditve so prikazani na sliki 19.

Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo vklopiti in izklopiti računalnik. Razlike med spoloma so majhne.

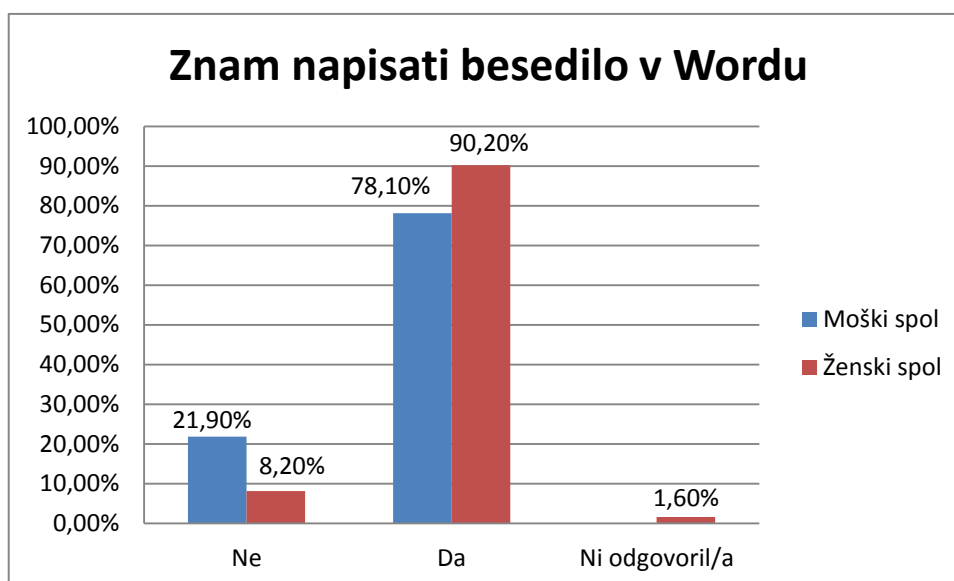
Slika 19: Trditev, znam vklopiti in izklopiti računalnik

Na trditev, znam napisati besedilo v Wordu, jih v celoti 86,00% (80) zna napisati besedilo 12,90% (12) jih ne zna napisati, 1,10% (1) udeleženka ženskega spola pa ni odgovorila na vprašanje. Od tega jih ne zna 21,90% (7) udeležencev moškega spola in 8,20% (5) udeleženk ženskega spola. Zna pa 78,10% (25) udeležencev moškega spola in 90,20% (55) udeleženk ženskega spola. Rezultati so prikazani na sliki 20.

Več udeleženk ženskega spola zna napisati besedilo v Wordu, kot pa udeležencev moškega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo napisati besedilo v Wordu.

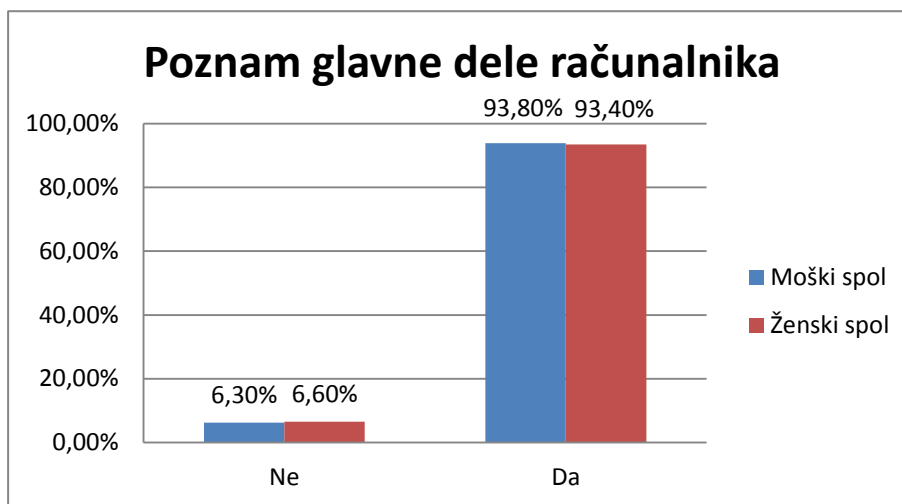
Slika 20: Znam napisati besedilo v Wordu

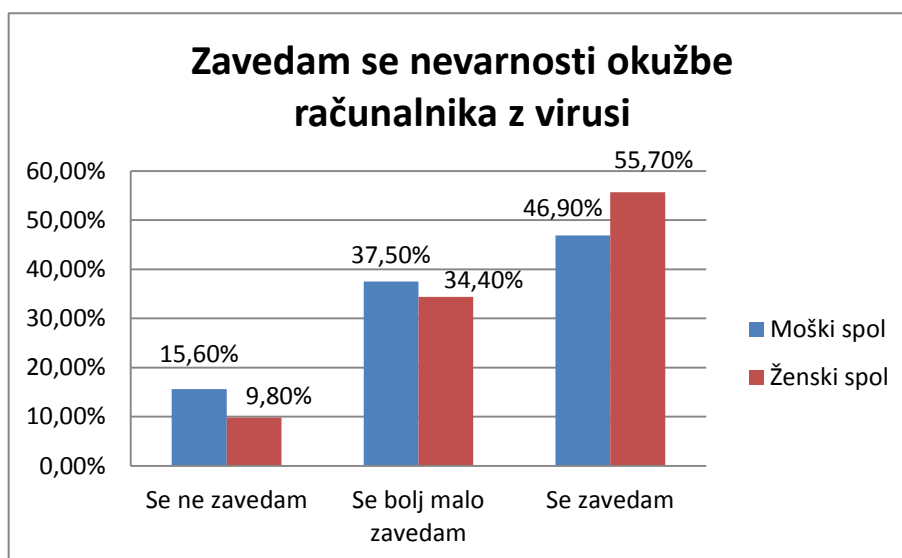
Med vsemi udeleženci jih 93,50% (87) pozna glavne dele računalnika in 6,50% (6) jih ne pozna. Od tega jih ne pozna 6,30% (2) udeležencev moškega spola in 6,60% udeleženk (4) ženskega spola. 93,80% (30) udeležencev moškega spola in 93,40% (57) udeleženk ženskega spola pa jih pozna. Rezultati so prikazani na sliki 21.

Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola poznajo glavne dele računalnika. Razlike med spoloma so majhne.

Slika 21: Trditev, poznam glavne dele računalnika

Slika 22: Trditev, zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi

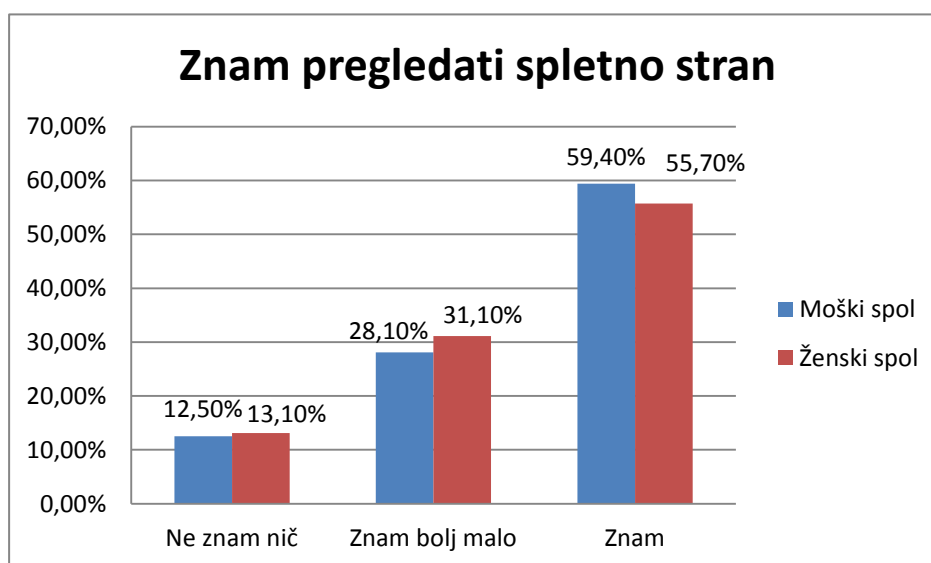
Preverjali smo, če se udeleženci zavedajo nevarnosti okužbe računalnika z virusi. Na voljo so imeli tri ravni in sicer, da se ne zavedajo, se bolj malo zavedajo in da se zavedajo. V celoti se jih 52,70% (49) zaveda, 35,50% (33) se jih bolj malo zaveda in 11,80% (11) se jih sploh ne zaveda. Od tega se jih ne zaveda 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 9,80% (6) udeleženk ženskega spola, 37,50% (12) udeležencev moškega spola in 34,40% (21) udeleženk ženskega spola se bolj malo zaveda in 46,90% (15) udeležencev moškega spola in 55,70% (34) udeleženk ženskega spola se zavedajo. Rezultati so prikazani na sliki 22.

Več udeleženk ženskega spola se zaveda nevarnosti okužbe računalnika z virusi, kot pa udeležencev moškega spola.

Po končanem projektu v celoti jih 57,00% (53) zna poiskati informacije, ki jih zanimajo in pregledati spletno stran, 30,10% (28) jih zna bolj malo in 12,90% (12) jih sploh ne zna. Od tega jih zna 59,40% (19) udeležencev moškega spola in 55,70% (34) udeleženk ženskega spola, 28,10% (9) udeležencev moškega spola in 31,10% (19) udeleženk ženskega spola zna bolj malo, 12,50% (4) udeležencev moškega spola in 13,10% (8) udeleženk ženskega spola pa sploh ne znajo pregledati spletnih strani. Rezultati so prikazani na sliki 23.

Več udeležencev moškega spola zna pregledati spletno stran, kot pa udeleženk ženskega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo pregledati spletno stran.

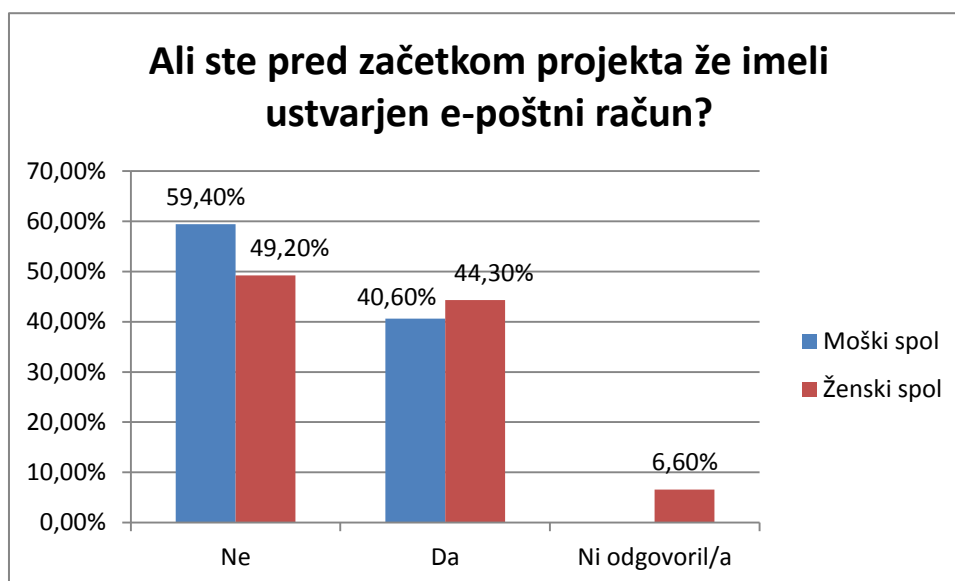
Slika 23: Trditev, znam pregledati spletno stran

Iz slike 24 je razvidno, da je 43,00% (40) udeležencev že imelo pred začetkom projekta ustvarjen e-poštni račun, 52,70% (49) udeležencev pa ne. Na vprašanje ni odgovorilo 6,60% (4) udeležencev ženskega spola. Od tega jih 59,40% (19) udeležencev moškega spola in 42,20% (30) ženskega spola ni imelo, 40,60% (13) udeležencev moškega spola in 44,30% (27) udeleženk ženskega spola pa so že pred projektom imeli ustvarjen svoj e-poštni račun.

Več udeleženk ženskega spola je že pred začetkom projekta imelo ustvarjen svoj elektronski poštni račun, kot pa udeležencev moškega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola niso imeli ustvarjen elektronski poštni račun pred začetkom projekta.

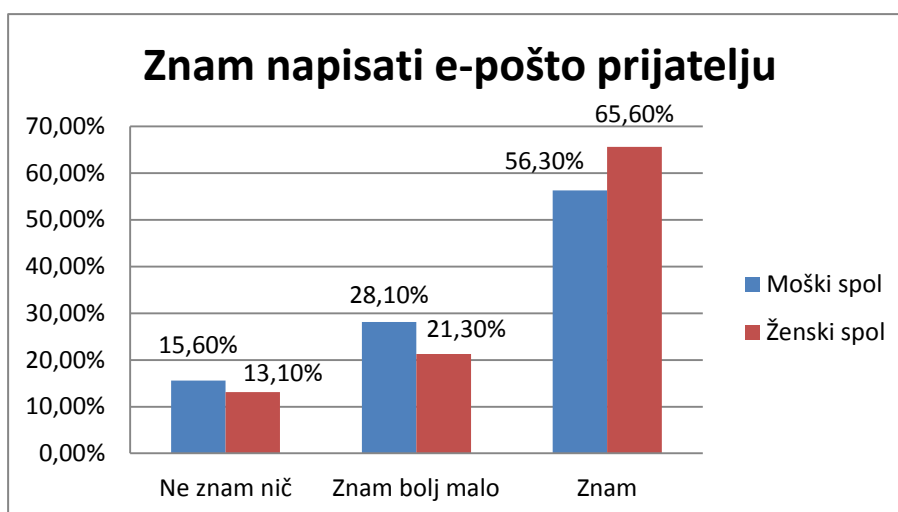
Slika 24: Vprašanje, ali ste pred začetkom projekta že imeli ustvarjen e-poštni račun

Iz slike 25 je razvidno, da udeleženci v celoti 62,40% (58) znajo, 23,70% (22) znajo bolj malo in 14,00% (13) jih sploh ne zna napisati e-pošto prijatelju. Od tega jih 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 13,10% (8) udeleženk ženskega spola ne zna nič, 28,10% (9) udeležencev moškega spola in 21,30% (13) udeleženk ženskega spola zna bolj malo, 56,30% (18) udeležencev moškega spola in 65,60% (40) udeleženk ženskega spola pa zna napisati e-pošto prijatelju.

Več udeleženk ženskega spola zna napisati elektronsko pošto prijatelju, kot pa udeleženci moškega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo napisati elektronsko pošto prijatelju.

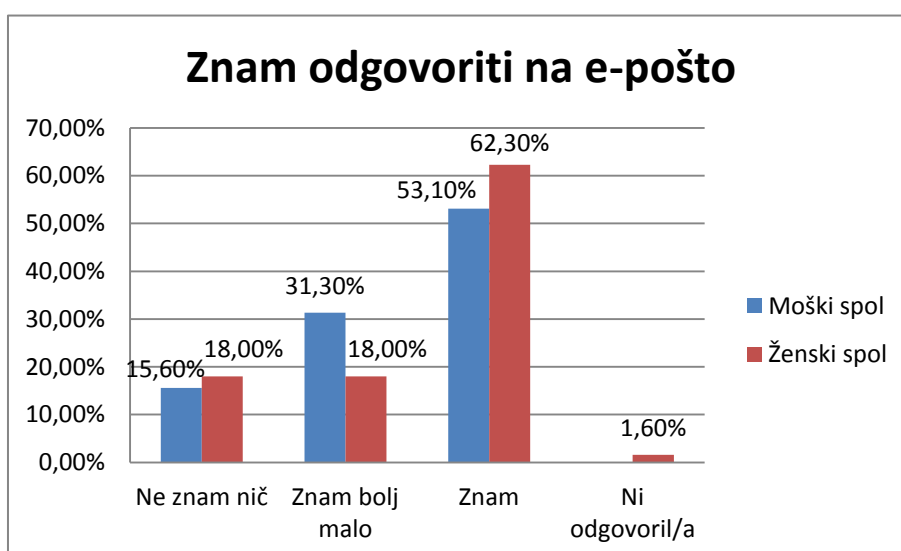
Slika 25: Trditev, znam napisati e-pošto prijatelju

Udeleženci v celoti jih 59,10% (55) zna, 22,60% (21) jih zna bolj malo in 17,40% (16) jih sploh ne zna odgovoriti na e-pošto. Na trditev ni odgovorila 1,10% (1) udeleženka ženskega spola. Od tega jih 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 18,00% (11) udeleženek ženskega spola ne zna, 31,30% (10) udeležencev moškega spola in 18,00% (11) udeleženek ženskega spola zna bolj malo, 53,10% (17) udeležencev moškega spola in 62,30% (38) udeleženek ženskega spola pa znajo odgovoriti na e-pošto. Rezultati so prikazani na sliki 26.

Več udeleženek ženskega spola zna odgovoriti na elektronsko pošto, kot pa udeleženci moškega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo odgovoriti elektronsko pošto prijatelju.

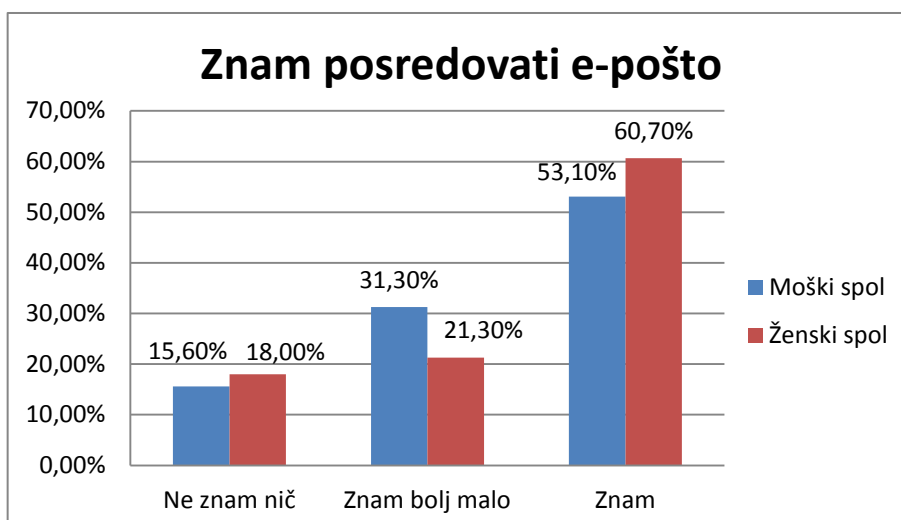
Slika 26: Trditev, znam odgovoriti na e-pošto

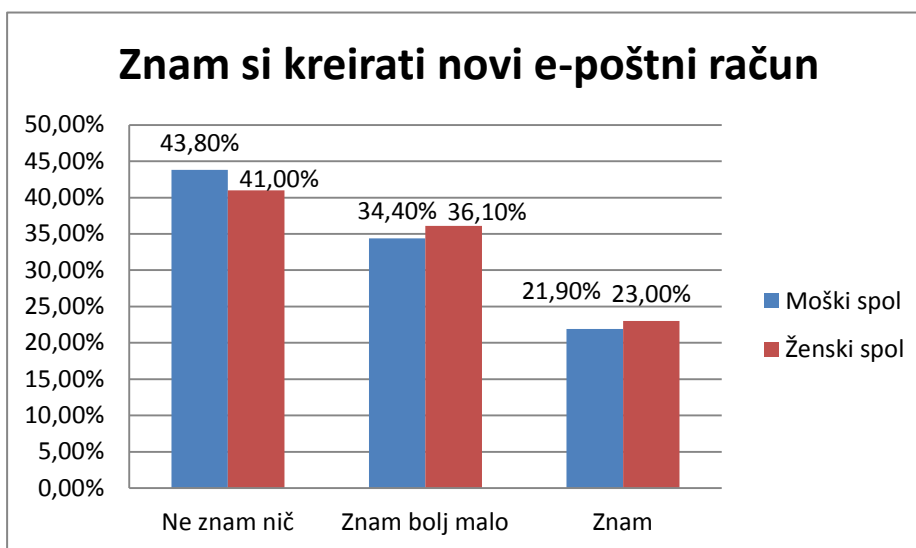
V celoti udeleženci 58,10% (54) znajo, 24,70% (23) znajo bolj malo in 17,20% (16) jih sploh ne zna posredovati e-pošto prijatelju. Od tega jih 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 18,00% (11) udeleženk ženskega spola sploh ne zna, 31,30% (10) udeležencev moškega spola in 21,30% (13) udeleženk ženskega spola zna bolj malo, 53,10% (17) udeležencev moškega spola in 60,70% (37) udeleženk ženskega spola pa zna posredovati e-pošto. Rezultati so prikazani na sliki 27.

Več udeleženk ženskega spola zna posredovati elektronsko pošto, kot pa udeleženci moškega spola. Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola znajo posredovati elektronsko pošto prijatelju.

Slika 27: Trditev, znam posredovati e-pošto

Slika 28: Trditev, znam si kreirati novi e-poštni račun

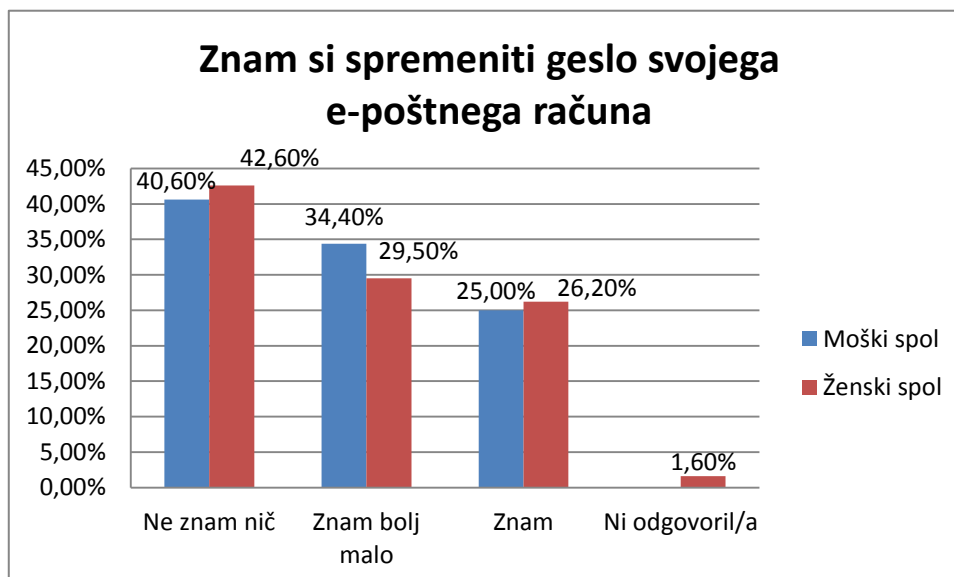
V celoti udeleženci 22,60% (21) znajo, 35,50% (33) znajo bolj malo in 41,90% (39) jih sploh ne zna si kreirati novi e-poštni račun. Od tega jih 43,80% (14) udeležencev moškega spola in 41,00% (25) udeleženek ženskega spola sploh ne zna, 34,40% (11) udeležencev moškega spola in 36,10% (22) udeleženek ženskega spola zna bolj malo, 21,90% (7) udeležencev moškega spola in 23,00% (14) udeleženek ženskega spola pa si zna kreirati novi e-poštni račun. Rezultati so prikazani na sliki 28.

Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola si ne znajo kreirati svojega elektronskega poštnege računa. Razlike med spoloma so zelo majhne. Več udeleženek ženskega spola si zna kreirati svoj elektronski poštni račun, kot udeležencev moškega spola.

Iz slike 29 je razvidno, da udeleženci v celoti 25,80% (24) znajo, 31,20% (29) znajo bolj malo in 41,90% (39) jih sploh ne zna si spremeniti geslo svojega e-poštnege računa. Na vprašanje ni odgovorila 1,10% (1) udeleženka. Od tega jih 40,60% (13) udeležencev moškega spola in 42,60% (26) udeleženek ženskega spola sploh ne zna, 34,40% (11) udeležencev moškega spola in 29,50% (18) udeleženek ženskega spola zna bolj malo, 25,00% (8) udeležencev moškega spola in 26,20% (16) udeleženek ženskega spola pa si zna spremeniti geslo svojega e-poštnege računa.

Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola ne znajo spremeniti gesla svojega elektronskega poštnege računa. Razlike med spoloma so zelo majhne.

Slika 29: Trditev, znam si spremeniti geslo svojega e-poštnege računa

Iz slike 30 je razvidno, da jih kar 84,90% (79) udeležencev projekta ni imelo ustvarjenega facebook profila, medtem ko jih je 15,10% (14) udeležencev že imelo. Od tega jih 84,40% (27) udeležencev moškega spola in 85,20% (52) udeleženek ženskega spola ni imelo, 15,60% (5) udeležencev moškega spola in 14,80% (9) udeleženek ženskega spola pa so imeli ustvarjen facebook profil pred začetkom projekta.

Večinoma udeleženci moškega spola in udeleženke ženskega spola niso imeli pred začetkom projekta ustvarjen svoj facebook profil. Razlike med spoloma so zelo majhne.

Slika 30: Vprašanje, ali ste pred začetkom projekta že imeli ustvarjen svoj facebook profil

5.3 Ugotovitve

V nadaljevanju bomo sprejeli oziroma ovrgli hipoteze, ki smo si jih zastavili na začetku diplomskega seminarja.

Prva hipoteza pravi, da ima vsaj 80% ali več udeležencev projekta Simbioz@ svoj računalnik doma. To hipotezo bomo sprejeli, saj rezultati ankete kažejo, da jih ima 82% udeležencev projekta doma svoj računalnik, 12% pa ga nima. Več udeleženek ženskega spola ima, kot udeležencev moškega spola.

Druga hipoteza pravi, da so se udeleženci udeležili projekta Simbioz@, ker je projekt brezplačen. To hipotezo zavračamo, saj so se udeleženci udeležili projekta, predvsem zaradi želje po novem znanju.

Tretja hipoteza pravi, da znajo udeleženci po končanem projektu sami vklopiti in izklopiti računalnik, napisati besedilo v Wordu in poznajo glavne dele računalnika. Rezultati ankete kažejo, da zna 99% udeležencev vklopiti in izklopiti računalnik, 87% znajo sami napisati besedilo v Wordu in 94% jih pozna glavne dele računalnika. Hipotezo v celotni sprejmemo.

Četrta hipoteza pravi, da se udeleženci zavedajo nevarnosti okužbe računalnika z virusi. Rezultati ankete kažejo, da se 53% udeležencev zaveda, 35% pa se bolj malo zaveda nevarnosti okužbe računalnika z virusi. Hipotezo sprejmemo.

Peta hipoteza pravi, da seniorji po končanem projektu sami najdejo informacije, ki jih zanimajo na spletnih straneh. Rezultati ankete kažejo, da jih v celoti 57% udeležencev zna pregledati spletno stran. Hipotezo sprejmemo.

Šesta hipoteza pravi, da je imelo več kot 70% udeležencev projekta Simbioz@ že ustvarjen e-poštni račun. Rezultati anket kažejo, da jih je imelo le 45% od vseh udeležencev ustvarjen e-poštni račun. Hipotezo zavrnemo.

Sedma hipoteza pravi, da znajo udeleženci po končanem projektu sami napisati elektronsko pošto, nanjo odgovoriti in jo posredovati. Znajo si kreirati nov poštni račun in spremeniti geslo. V celoti jih 62% udeležencev zna in 24% zna bolj malo napisati elektronsko pošto. 60% udeležencev zna, 23% jih zna bolj malo nanjo odgovoriti in 58% udeležencev zna, 25% pa jo zna bolj malo posredovati po končanem projektu. Ta del hipoteze sprejmemo. Le 23% od vseh udeležencev znajo, 35% pa bolj malo znajo kreirati novi elektronski poštni račun. V celoti jih samo 26% zna, 32% pa zna bolj malo spremeniti geslo svojega elektronskega poštnega računa. Ta del hipoteze pa zavrnemo.

Zadnja, osma hipoteza pravi, da jih je vsaj 20% udeležencev projekta imelo pred projektom kreiran svoj facebook profil. Rezultati anket kažejo, da jih je samo 15% udeležencev imelo že pred projektom kreiran svoj facebook profil. Hipotezo zavrnemo.

6 SKLEP

Na začetku diplomskega seminarja smo opredelili informacijsko pismenost. Z njo povezano, smo opredelili tudi medijsko, knjižnično, računsko, digitalno, tradicionalno in računalniško pismenost. Predstavili smo kakšna je informacijska pismenost pri nas v Sloveniji in v Evropi. Nato smo predstavili računalniško pismenost in različne definicije, saj se naš diplomski seminar nanaša na računalniško pismenost starejših. Primerjali smo področja, za katere se zanimajo starejši pri nas v Sloveniji in v Ameriki.

Ugotovili smo, da je Slovenija pri uporabi interneta malo nad evropskim povprečjem, ki znaša 60%. Evropsko povprečje pa je 57%. V Sloveniji imamo 27% ljudi z najvišjo stopnjo računalniškega znanja, kar nas uvršča nad evropsko povprečje, ki znaša 22%. V Sloveniji je 41% žensk in 38% moških, ki nima nobenega znanja. V skupini z najvišjo stopnjo znanja je 26% žensk in 29% moških, evropsko povprečje pa je 15% pri ženskah in 29% pri moških. V skupini od 16 do 24 let je Slovenija na prvem mestu, saj ima kar 67% ljudi iz te skupine visoko stopnjo računalniškega znanja. Evropsko povprečje je samo 40%.

Ugotovili smo, da analizirani seniorji nimajo težav z osnovi uporabi računalnika, kot so da znajo sami vklopiti in izklopiti računalnik, poiskati datoteko, premikati ikone, odpreti in zapreti datoteko, in izbrisati mapo. Težave jim predvsem povzročata kopiranje mape in vstavljanje tabele. Na področju brskanja po spletnem brskalniku in uporabe elektronske pošte v večini se zavedajo nevarnosti okužbe računalnika z virusi, znajo vnesti spletni naslov, odpreti in zapreti brskalnik, pregledati spletno stran, znajo napisati, odgovoriti in posredovati e-pošto. Težave imajo z osveževanjem spletne strani, s pripenjanjem datotek k e-pošti, s kreiranjem novega poštnega računa in spreminjanjem gesla svojega e-poštnega računa. Na področju uporabe socialnega omrežja seniorji nimajo znanja. Samo 15 odstotkov udeležencev projekta je imelo že pred začetkom projekta ustvarjen facebook profil.

Tečaji računalništva so zelo dragi, kar je za upokojujence v današnjih časih skoraj že nedosegljivo. Prostovoljni projekt Simbioz@ jim omogoča, da se brezplačno srečajo s sodobnimi tehnologijami in uporabi računalnika. Po mnenju seniorjev je projekt zelo uspešen in so zelo zadovoljni, da so tudi mladi prostovoljci pripravljeni pomagati. V prihodnje želijo seniorji še več takšnih tečajev, vendar kar je za njih najbolj pomembno je, da se snov razlaga počasi in se tudi večkrat utrjuje. Pravijo, da potrebujejo dalj časa, da si zapomnijo ukaze in veliko vaje.

Tudi v tujini se pojavljajo podobni projekti in tečaji. Eden izmed njih je projekt DOROT.

Seniorji se udeležujejo projekta z različnim predznanjem, nekateri doma sploh nimajo računalnika, drugi pa imajo že ustvarjen svoj elektronski račun in vsak dan pregledujejo svojo elektronsko pošto. Predlagamo, da se seniorje pred tečajem segmentira po predhodnem znanjem in starosti, saj bosta čas in vsebina delavnice prilagojeni le njim, in bo lažje tako za njih, kot tudi vodjem prostovoljcem in prostovoljcem.

Glede na rezultate anket smo ugotovili, da se bi seniorji radi naučili še uporabljati skype, kopirati glasbo na zgoščenke, prenašati slike iz digitalnega fotoaparata, uporabljati spletno banko za plačevanje računov in spoznati Office pripomočka Excel in PowerPoint.

Želijo si, da bi tečaj potekal dlje časa, ne samo enkrat letno in da bi dobili tudi kratka navodila za uporabo, ki bi bila pripravljena samo za njih. V projektu Simbioz@ 2.0 so omejili prijavo mest za prostovoljce glede na lokacijo, tako da so na primer za 15 seniorjev bili samo 3 prostovoljci. V primerjavi s projektom Simbioz@ 1.0 je imel skoraj vsak udeleženec projekta svojega prostovoljca. To je udeležencem projekta Simbioz@ bolj ugajalo.

Tovrstni projekti, kot je Simbioz@ so odlična priložnost medgeneracijskega sodelovanja in prostovoljstva. Starejši se učijo od mladih in tudi obratno. Glede na to, da prostovoljstvo vedno bolj pridobiva na pomenu, je lahko tudi odlična referenca mladih pri iskanju zaposlitve.

Za dvig raven računalniške pismenosti seniorjev bodo pri projektu Simbioz@ v prihodnje uvedli Simbioz@ mojstre, Simbioz@ šole ter medgeneracijski center v Ljubljani.

Hkrati predlagamo uvedbo računalniških informacijskih točk oziroma prostorov, klicnih centrov ali morda tudi ustanovitev društev, kjer lahko starejši pridejo ali pokličejo kadarkoli za pomoč in nasvete v zvezi z računalnikom in sodobno tehnologijo. Prijazni svetovalci bi jim pomagali pri njihovih problemih. Hkrati predlagamo uvedbo tečajev čez celo leto. Vsebine bi bile predstavljene počasi z veliko utrjevanja in vaj.

7 POVZETEK

Starejše generacije se soočajo s problemom računalniške pismenosti, saj v času njihovega izobraževanja in službovanja niso uporabljali računalnike in druge sodobne tehnologije.

V Sloveniji je skoraj 90 odstotkov prebivalcev, starejših od 65 let, ki niso še nikoli uporabili računalnika oziroma interneta. To je bila spodbuda k organizaciji vseslovenskega prostovoljnega projekta Simbioz@.

Simbioz@ je največji vseslovenski prostovoljni in medgeneracijski projekt, ki poteka pet dni v mesecu oktobru že od leta 2011. Letos bo projekt potekal že tretje leto zaporedoma in zaradi uspešnosti in zanimanja bo postal tudi trajnostni projekt. Mladi prostovoljci navdušujejo starejše k uporabi računalnika in interneta. Vsak dan, od ponedeljka do petka, poteka drugačen modul delavnice. Delavnice so brezplačne, saj mladi delamo to prostovoljno.

Namen diplomskega seminarja je bilo analizirati seniorje, ki so bili udeleženi v projektu Simbioz@ 2.0 na Ekonomsko-poslovni fakulteti in ugotoviti njihovo stopnjo računalniške pismenosti glede na področjih osnove uporabe računalnika, brskanja po spletnem brskalniku, uporabe elektronske pošte in socialnega omrežja – Facebooka.

Zadali smo si osem hipotez in na podlagi teh ugotovili, na katerih področjih imajo starejši težave.

Pri projektu Simbioza bodo v prihodnje uvedli Simbioz@ mojstre, Simbioz@ šole ter medgeneracijski center v Ljubljani.

Za dvig ravni računalniške pismenosti predlagamo uvedbo računalniških informativnih točk oziroma prostorov in klicne centre, ki bi omogočali seniorjem pomoč pri njihovi uporabi z računalnikom in drugih tehnologij. Za kakršenkoli nasvet in vprašanje se bi obrnili na prijazne svetovalce. Predlagamo, da se ustanovijo tudi društva, ki bi organizirala računalniške tečaje, člani bi bili tako starejši kot mlajši.

Ključne besede: Simbioz@, računalniško opismenjevanje, informacijska pismenost, seniorji, prostovoljni projekt.

8 ABSTRACT

Older generations are faced with a problem of computer literacy, because they did not use computers and other modern technology in course of their education.

In Slovenia almost 90 percent of the population that are older than 65 years have never used a computer or internet. That has led us to organize an all Slovenian voluntary project Simbioz@.

Simbioz@ is the largest all Slovenian voluntary and intergenerational project that takes place every year for five days in October, since 2011. This year the project will take place for the third year in a row and will become a sustainable project mainly because of the success and interes it has achieved. Young volunteers inspire older people to use the computer and the internet. Every day from Monday to Friday there is a different workshop module. Workshops are free as a voluntary youth work.

The purpose of my thesis was to analyze the seniors, who have been involved in the project Simbioz@ 2.0 at the Faculty of economics and business and determine their level of computer literacy in the areas of computer basics, browsing the internet, the use of e-mail and social network – Facebook.

We set eight hypotheses and based on these we were able to identify the areas which are problematic for seniors.

The project Simbioza will in the future also be introduced as Simbioz@ master, Simbioz@ school and Intergenerational center in Ljubljana.

To raise the level of computer literacy we suggest the introduction of computer information points or locations and call centers where seniors could get help with their computer use and other modern technologies. They could turn to friendly advisors for any advices and questions. We also suggest to establish a society that would organize computer courses.

Keywords: Simbioz@, computer literacy, information literacy, seniors, volunteer project.

9 LITERATURA IN VIRI

1. Bobek, S., Čančer, V., Gajšt, N., Hauptman, L., Korez-Vide, R., Ogorelc, A., in drugi. (2013). *Evropska unija za mlade; Jean Monnet program "Informacijske in raziskovalne aktivnosti za učenje o EU v šoli"*. V S. Sternad, S. Bobek, & P. Tominc, *EU in informacijska družba*. Maribor: Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta.
2. Brečko, N. (2003). *Pedagoška funkcija visokošolskih knjižnic: Informacijsko opismenjevanje študentov*. Ljubljana: Ljubljana; Filozofska fakulteta.
3. *Cornell University Digital Literacy Resource*. (brez datuma). Prevezeto 14. 7 2013 iz What is Digital Literacy?: <http://digitalliteracy.cornell.edu/welcome/dpl0000.html>
4. *DOROT*. (brez datuma). Prevezeto 5. 8 2013 iz Seniors and Youth: http://www.dorotusa.org/site/PageServer?pagename=seniors_programs_youth_D#comp
5. Doyle, C. (1994). *Information Literacy in an Information Society: A Concept for the Information Age*. Syracuse, New York: ERIC Clearinghouse on Information & Technology.
6. *Eurostat*. (20. 6 2006). Prevezeto 5. 8 2013 iz More than a third of EU25 population have no basic computer skills: http://europa.eu/rapid/press-release_STAT-06-83_en.htm
7. *Global Literacy Foundation*. (brez datuma). Prevezeto 15. 7 2013 iz What Is Modern Literacy?: <http://globalliteracy.org/content/what-literacy>
8. Hunt, R. (7. 10 2012). *The Enchantment of Language; Teacher Librarianship Course*. Prevezeto 15. 7 2013 iz ETL 401 Teacher Librarianship: Critical Reflection - The Journey Ahead; Blog Task #3 ETL 401: <http://tljourney.edublogs.org/2012/09/24/blog-task-3-etl-401/>
9. James, J. (6. 2 2012). *TechRepublic*. Prevezeto 16. 7 2013 iz 10 things you have to know to be computer literate: <http://www.techrepublic.com/blog/10-things/10-things-you-have-to-know-to-be-computer-literate/>
10. Knaflič, L., Mirčeva, J., & Možina, E. (2001). *Temeljno znanje in spretnosti mladih, brezposelnih in staršev šolskih otrok; Raziskovalno poročilo*. 2001: Andragoški center Slovenije.

11. Kosmač, J. (14. 6 2012). *Kaj danes pomeni biti računalniško pismen*. Prevezeto 10. 3 2013 iz Moj mikro:
http://www.mojmikro.si/center/povem_naglas/kaj_danes_pomeni_biti_racunalnisko_pismen
12. Lau, J. (2008). *Information Literacy: International Perspectives*. München: IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions).
13. Lavtar, D. (2003). *Informacijska pismenost; diplomsko delo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; Fakulteta za družbene vede.
14. *Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport*. (11 2004). Prevezeto 17. 7 2013 iz Računalniška pismenost za odrasle; izobraževalni program:
http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Program_i/Program_odrasli_racunalniska_pismenost_za_odrasle.pdf
15. *MOSS*. (2011). Prevezeto 30. 7 2013 iz Več kot tri četrtine slovenskih spletnih uporabnikov v pokoju, vsaj enkrat na dan brska po spletu: <http://www.moss-soz.si/si/novice/8508/detail.html>
16. Nahtigal, F. (2006). *Spoznajmo osebni računalnik; Z osnovnimi temami iz računalništva in informatike*. Cerknica: Samozaložba Nahtigal.
17. *Raba interneta v Sloveniji*. (15. 10 2004). Prevezeto 19. 5 2013 iz Informacijska pismenost v Sloveniji:
http://www.ris.org/r/9/155/Nove_raziskave/Informacijska_pismenost_v_Sloveniji/
18. *Raba interneta v Sloveniji*. (18. 2 2013). Prevezeto 4. 8 2013 iz Na Facebooku skoraj 750.000 slovenskih uporabnikov:
http://www.ris.org/db/22/12543/Statistike%20%20Na_Facebooku_skoraj_750000_slovenskih_uporabnikov/?&cat=678&p1=276&p2=285&p3=1318&p4=1319&p5=1323&id=1323
19. Razpotnik, B. (9. 10 2012). *Statistični urad Republike Slovenije*. Prevezeto 9. 4 2013 iz Vse starejši in vse dlje aktivni: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5044
20. Sachoff, M. (11. 12 2009). *WebProNews/Technology*. Prevezeto 4. 8 2013 iz Google Most Popular Site Among Seniors: <http://www.webpronews.com/google-most-popular-site-among-seniors-2009-12>
21. *Simbioz@*. (brez datuma). Prevezeto 31. 7 2013 iz Predstavitev:
<http://www.simbioza.eu/sl/2013/predstavitev>
22. *Simbioz@*. (11 2011). Prevezeto 1. 8 2013 iz Zaključno poročilo projekta Simbioz@: <http://www.simbioza.eu/uploads/files/simbioz@2011zakljucno.pdf>

23. *Simbioz@; Znanje - Splošno*. (2. 6 2011). Prevezeto 9. 4 2013 iz O čem govorimo?: <http://simbioza.eu/znanje.html>
24. *Simbioz@*. (11 2012). Prevezeto 1. 8 2013 iz Zaključno poročilo Simbioz@ 2012: <http://www.simbioza.eu/uploads/files/zakljucnoporocilosimbioz@2012.pdf>
25. *Simbioz@*. (6 2013). Prevezeto 2. 8 2013 iz Gradivo za medije; Novinarska konferenca 19. 6. 2013: http://www.simbioza.eu/uploads/files/razlagalno-gradivo-za-medije_19.6.2013-%281%29.pdf
26. *Simbioz@*. (25. 6 2013). Prevezeto 2. 8 2013 iz Novice; Simbioza med finalisti nagrade ERSTE Sklada za družbena vključevanja: <http://www.simbioza.eu/sl/2013/novice/simbioza-med-finalisti-nagrade-erste-sklada-za-druzbena-vkljucovanja>
27. *Simbioz@*. (1. 6 2013). Prevezeto 2. 8 2013 iz Novice; Prejeli smo državno priznanje v mladinskem sektorju: <http://www.simbioza.eu/sl/2013/novice/prejeli-smo-drzavno-priznanje-v-mladinskem-sektorju>
28. *Simbioz@*. (1. 6 2013). Prevezeto 2. 8 2013 iz Novice; Nagrada za družbeno odgovorne podjetniške prakse: <http://www.simbioza.eu/sl/2013/novice/nagrada-za-druzbeno-odgovorne-podjetniske-prakse>
29. Stopar, K., Kotar, M., Pejova, Z., & Knap, N. (2010). *Raba interneta v Sloveniji*. Prevezeto 30. 7 2013 iz Merila in kazalci informacijske pismenosti v visokem šolstvu: http://www.ris.org/uploadi/editor/1287236122infolit_solvenian.pdf
30. Urbanc, M. (26. 7 2006). *Raba interneta v Sloveniji*. Prevezeto 8. 7 2013 iz Računalniška pismenost Evropejcev - mladi Slovenci dobro izobraženi: <http://www.ris.org/index.php?fl=1&nt=9&offset=41&m2w=Nove%20raziskave&sid=409>
31. Wechtersbach, R. (2005). *Informatika: učbenik za srednje izobraževanje*. Ljubljana: Saji.
32. www.simbioza.eu. (22. 9 2011). *Planet Siol.net*. Prevezeto 8. 7 2013 iz Je slovenija računalniško pismena?: http://www.siol.net/novice/simbioza/2011/09/je_slovenija_racunalnisko_pismena.aspx
33. *Zavod YPSILON*. (brez datuma). Prevezeto 31. 7 2013 iz Kaj je zavod Ypsilon?: <http://ypsilon.si/index.php/ypsilon-je/o-zavodu-ypsilon>
34. Zickuhr, K., & Madden, M. (6. 6 2012). *PewInternet*. Prevezeto 4. 8 2013 iz Older adults and internet use: <http://pewinternet.org/Reports/2012/Older-adults-and-internet-use.asp>

10 PRILOGE

PRILOGA 1

Anketni vprašalnik za udeležencev

Anketni vprašalnik

Sem Tanja Franc, študentka 3. Letnika Ekonomsko-poslovne fakultete, smer Elektronsko poslovanje. Za diplomski seminar sem si izbrala temo računalniško opismenjevanje seniorjev na primeru projekta Simbioze 2.0.

Vljudno Vas prosim, da si vzamete malo časa in odgovorite na spodnja vprašanja. Za odgovore se Vam najlepše zahvaljujem.

1. Spol (obkrožite):   M   Ž

2. Starost (obkrožite):
  - od 30 do 39 let
  - Od 40 do 49 let
  - Od 50 do 59 let
  - Od 60 do 69 let
  - Od 70 let in več

3. Kje ste izvedeli za projekt Simbioz@ (obkrožite):
  - Preko prijateljev, znancev,..
  - Na internetu
  - Po radiu, na televiziji
  - Drugo: _____

4. Zakaj ste se prijavili na projekt Simbioz@ (obkrožite):
  - Zaradi sodelovanja z mladimi
  - Da se kaj novega naučim
  - Ker je tečaj brezplačen
  - Drugo: _____

5. Ali imate doma svoj računalnik (obkrožite)?   DA   NE
6. Ali ste pred projektom Simbioz@ imeli predhodno znanje (obkrožite)?   DA   NE
7. Ali ste pridobili pričakovano znanje (obkrožite)?   DA   NE
8. Znanja, za katera še menite da bi še lahko imeli:

9. Pred Vami so trditve, ki temeljijo na osnovni uporabi računalnika, vklop in izklop računalnika, uporabljanje Worda in pisanje besedila. Prosim, označite v posamezni stolpec ali se s trditvijo strinjate ali ne.

	DA	NE
Poznam glavne dele računalnika.		
Znam vklopiti in izklopiti računalnik.		
Znam poiskati datoteko ali mapo.		
Znam premikati ikone.		
Znam odpreti in zapreti datoteko.		
Znam preimenovati mapo.		
Znam izbrisati mapo.		
Znam kopirati mapo.		
Znam izprazniti koš.		
Znam napisati besedilo v Wordu.		
Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila.		
Znam vstaviti tabelo.		
Znam vstaviti slike.		
Znam shraniti dokument.		

10. Pred Vami so trditve, ki temeljijo na poznavanju interneta.

Odgovori so označeni s številkami; 0 pomeni, da o tem ne znate nič, 1 pomeni, da o tem znate bolj malo, 2 pa pomeni da znate.

	0	1	2
Vem kaj je spletni brskalnik in čemu služi.			
Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi.			
Znam odpreti in zapreti brskalnik.			
Znam vnesti spletni naslov.			
Znam pregledati spletno stran.			
Znam osvežiti spletno stran.			
Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov.			

11. Pred Vami so trditve, ki temeljijo na uporabi elektronske pošte.

Odgovori so označeni s številkami; 0 pomeni, da o tem ne znate nič, 1 pomeni, da o tem znate bolj malo, 2 pa pomeni da znate.

	0	1	2
Znam napisati e-pošto prijatelju.			
Znam odgovoriti na e-pošto.			
Znam posredovati e-pošto.			
Znam pripeti datoteko k e-pošti			
Zavedam se možnosti prejema nezaželene pošte.			
Znam si kreirati nov poštni račun.			
Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa.			

12. Ali ste pred začetkom projekta Simbioz@ že imeli ustvarjen e-poštni račun?
 DA NE

13. Pred Vami so trditve, ki temeljijo na uporabi socialnih omrežjih - Facebooka. Odgovori so označeni s števkami; 0 pomeni, da o tem ne znate nič, 1 pomeni, da o tem znate bolj malo, 2 pa pomeni da znate.

	0	1	2
Znam napisati stanje na Facebooku.			
Znam pisati objave na zid.			
Znam objaviti sliko.			
Znam naložiti videoposnetek.			
Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi.			
Znam klepetati s prijatelji.			
Znam spremeniti podatke o sebi.			
Znam pregledati prijateljev facebook profil.			
Znam dodati osebo kot prijatelja.			

14. Ali ste pred začetkom projekta Simbioz@ že imeli ustvarjen Facebook profil?
 DA NE

15. Vaše mnenja o projektu; Pripombe, kritike in pohvale

PRILOGA 2

V spodnjih tabelah so rezultati vseh trditev in vprašanj anketnega vprašalnika. Rezultati so prikazani glede na moški in ženski spol. Iz tabel je razvidno, koliko jih je odgovorilo na vprašanje. Podatki so dani tudi v procentih.

Tabela 1: Prikaz anketirancev glede na spol in starost

			Starost			Total
			Od 50 do 59 let	Od 60 do 69 let	Od 70 in več	
Spol	Moški	Count	5	17	10	32
		% within Spol	15,6%	53,1%	31,3%	100,0%
		% within Starost	26,3%	37,8%	34,5%	34,4%
		% of Total	5,4%	18,3%	10,8%	34,4%
	Ženske	Count	14	28	19	61
		% within Spol	23,0%	45,9%	31,1%	100,0%
		% within Starost	73,7%	62,2%	65,5%	65,6%
		% of Total	15,1%	30,1%	20,4%	65,6%
Total	Count	19	45	29	93	
	% within Spol	20,4%	48,4%	31,2%	100,0%	
	% within Starost	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	20,4%	48,4%	31,2%	100,0%	

Tabela 2: Vprašanje, kje so seniorji izvedeli za projekt

			Kje ste izvedeli za projekt?			Total
			Preko prijateljev, znancev,...	Na internetu	Po radiu, na televiziji	
Spol	Moški	Count	11	1	12	24
		Expected Count	12,4	2,5	9,2	24,0
		% within Spol	45,8%	4,2%	50,0%	100,0%
		% within Kje ste izvedeli za projekt?	31,4%	14,3%	46,2%	35,3%
		% of Total	16,2%	1,5%	17,6%	35,3%
	Ženske	Count	24	6	14	44
		Expected Count	22,6	4,5	16,8	44,0
		% within Spol	54,5%	13,6%	31,8%	100,0%
		% within Kje ste izvedeli za projekt?	68,6%	85,7%	53,8%	64,7%
		% of Total	35,3%	8,8%	20,6%	64,7%
Total	Count	35	7	26	68	
	Expected Count	35,0	7,0	26,0	68,0	
	% within Spol	51,5%	10,3%	38,2%	100,0%	
	% within Kje ste izvedeli za projekt?	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	51,5%	10,3%	38,2%	100,0%	

Tabela 3: Druge lokacije, kjer so seniorji izvedeli za projekt

			Drugo						Total	
			Avtobusno postajališče	Časopis	DU upokojenci	Plakat	Reklama	Telefonski klic		
Spol	Moški	Count	24	0	2	0	4	2	0	32
		Expected Count	22,7	,7	3,4	,3	2,8	1,7	,3	32,0
		% within Spol	75,0%	0,0%	6,2%	0,0%	12,5%	6,2%	0,0%	100,0%
		% within Drugo	36,4%	0,0%	20,0%	0,0%	50,0%	40,0%	0,0%	34,4%
	% of Total		25,8%	0,0%	2,2%	0,0%	4,3%	2,2%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	42	2	8	1	4	3	1	61
		Expected Count	43,3	1,3	6,6	,7	5,2	3,3	,7	61,0
		% within Spol	68,9%	3,3%	13,1%	1,6%	6,6%	4,9%	1,6%	100,0%
% within Drugo		63,6%	100,0%	80,0%	100,0%	50,0%	60,0%	100,0%	65,6%	
% of Total		45,2%	2,2%	8,6%	1,1%	4,3%	3,2%	1,1%	65,6%	
Total	Count	66	2	10	1	8	5	1	93	
	Expected Count	66,0	2,0	10,0	1,0	8,0	5,0	1,0	93,0	
	% within Spol	71,0%	2,2%	10,8%	1,1%	8,6%	5,4%	1,1%	100,0%	
	% within Drugo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total		71,0%	2,2%	10,8%	1,1%	8,6%	5,4%	1,1%	100,0%

Tabela 4: Razlog za prijavo na projekt - Zaradi sodelovanja z mladimi

			Zaradi sodelovanja z mladimi	Total
			1	
Spol	Moški	Count	4	4
		Expected Count	4,0	4,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
		% within Zaradi sodelovanja z mladimi	28,6%	28,6%
		% of Total		28,6%
	Ženske	Count	10	10
		Expected Count	10,0	10,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
% within Zaradi sodelovanja z mladimi		71,4%	71,4%	
% of Total		71,4%	71,4%	
Total	Count	14	14	
	Expected Count	14,0	14,0	
	% within Spol	100,0%	100,0%	
	% within Zaradi sodelovanja z mladimi	100,0%	100,0%	
	% of Total		100,0%	100,0%

Tabela 5: Razlog za prijavo na projekt - da se naučim kaj novega

			Da se naučim kaj novega	Total
			1	
Spol	Moški	Count	32	32
		Expected Count	32,0	32,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
		% within Da se naučim kaj novega	36,0%	36,0%
		% of Total		36,0%
	Ženske	Count	57	57
		Expected Count	57,0	57,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
% within Da se naučim kaj novega		64,0%	64,0%	
% of Total		64,0%	64,0%	
Total	Count	89	89	
	Expected Count	89,0	89,0	
	% within Spol	100,0%	100,0%	
	% within Da se naučim kaj novega	100,0%	100,0%	
	% of Total		100,0%	100,0%

Tabela 6: Razlog za prijavo na projekt - ker je tečaj brezplačen

			Ker je tečaj brezplačen	
			1	Total
Spol	Moški	Count	5	5
		Expected Count	5,0	5,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
		% within Ker je tečaj brezplačen	33,3%	33,3%
		% of Total	33,3%	33,3%
Ženske	Count	Count	10	10
		Expected Count	10,0	10,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
		% within Ker je tečaj brezplačen	66,7%	66,7%
		% of Total	66,7%	66,7%
Total	Count	Count	15	15
		Expected Count	15,0	15,0
		% within Spol	100,0%	100,0%
		% within Ker je tečaj brezplačen	100,0%	100,0%
		% of Total	100,0%	100,0%

Tabela 7: Drugi razlogi za prijavo na projekt

			Drugo			Total
			Potreba današnjega časa	Soc. Stiki s prijatelji in stari znanci		
Spol	Moški	Count	32	0	0	32
		Expected Count	31,3	,3	,3	32,0
		% within Spol	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% within Drugo	35,2%	0,0%	0,0%	34,4%
		% of Total	34,4%	0,0%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	59	1	1	61
		Expected Count	59,7	,7	,7	61,0
		% within Spol	96,7%	1,6%	1,6%	100,0%
		% within Drugo	64,8%	100,0%	100,0%	65,6%
		% of Total	63,4%	1,1%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	91	1	1	93
		Expected Count	91,0	1,0	1,0	93,0
		% within Spol	97,8%	1,1%	1,1%	100,0%
		% within Drugo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	97,8%	1,1%	1,1%	100,0%

Tabela 8: Vprašanje, ali imajo seniorji doma svoj računalnik

			Ali imate doma svoj računalnik?		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	3	29	32
		% within Spol	9,4%	90,6%	100,0%
		% within Ali imate doma svoj računalnik?	17,6%	38,2%	34,4%
		% of Total	3,2%	31,2%	34,4%
		Ženske	Count	Count	14
% within Spol	23,0%			77,0%	100,0%
% within Ali imate doma svoj računalnik?	82,4%			61,8%	65,6%
% of Total	15,1%			50,5%	65,6%
Total	Count			Count	17
		% within Spol	18,3%	81,7%	100,0%
		% within Ali imate doma svoj računalnik?	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	18,3%	81,7%	100,0%

Tabela 9: Vprašanje, ali so imeli seniorji pred projektom predhodno znanje

			Ali ste imeli pred projektom predhodno znanje?		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	18	14	32
		% within Spol	56,3%	43,8%	100,0%
		% within Ali ste imeli pred projektom predhodno znanje?	36,7%	31,8%	34,4%
		% of Total	19,4%	15,1%	34,4%
	Ženske	Count	31	30	61
	% within Spol	50,8%	49,2%	100,0%	
	% within Ali ste imeli pred projektom predhodno znanje?	63,3%	68,2%	65,6%	
	% of Total	33,3%	32,3%	65,6%	
Total	Count	49	44	93	
	% within Spol	52,7%	47,3%	100,0%	
	% within Ali ste imeli pred projektom predhodno znanje?	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	52,7%	47,3%	100,0%	

Tabela 10: Vprašanje, ali so dobili seniorji pričakovano znanje

			Ali ste dobili pričakovano znanje?		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	2	30	32
		% within Spol	6,3%	93,8%	100,0%
		% within Ali ste dobili pričakovano znanje?	14,3%	38,0%	34,4%
		% of Total	2,2%	32,3%	34,4%
	Ženske	Count	12	49	61
	% within Spol	19,7%	80,3%	100,0%	
	% within Ali ste dobili pričakovano znanje?	85,7%	62,0%	65,6%	
	% of Total	12,9%	52,7%	65,6%	
Total	Count	14	79	93	
	% within Spol	15,1%	84,9%	100,0%	
	% within Ali ste dobili pričakovano znanje?	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	15,1%	84,9%	100,0%	

Tabela 11: Rezultati trditve: "Poznam glavne dele računalnika"

			Poznam glavne dele računalnika		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	2	30	32
		% within Spol	6,3%	93,8%	100,0%
		% within Poznam glavne dele računalnika	33,3%	34,5%	34,4%
		% of Total	2,2%	32,3%	34,4%
	Ženske	Count	4	57	61
	% within Spol	6,6%	93,4%	100,0%	
	% within Poznam glavne dele računalnika	66,7%	65,5%	65,6%	
	% of Total	4,3%	61,3%	65,6%	
Total	Count	6	87	93	
	% within Spol	6,5%	93,5%	100,0%	
	% within Poznam glavne dele računalnika	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	6,5%	93,5%	100,0%	

Tabela 12: Rezultati trditve: "Znam vklopiti in izklopiti računalnik"

			Znam vklopiti in izklopiti računalnik		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	1	31	32
		% within Spol	3,1%	96,9%	100,0%
		% within Znam vklopiti in izklopiti računalnik	100,0%	33,7%	34,4%
		% of Total	1,1%	33,3%	34,4%
Ženske	Count	Count	0	61	61
		% within Spol	,0%	100,0%	100,0%
		% within Znam vklopiti in izklopiti računalnik	,0%	66,3%	65,6%
		% of Total	,0%	65,6%	65,6%
Total	Count	Count	1	92	93
		% within Spol	1,1%	98,9%	100,0%
		% within Znam vklopiti in izklopiti računalnik	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	1,1%	98,9%	100,0%

Tabela 13: Rezultati trditve: "Znam poiskati datoteko ali mapo"

			Znam poiskati datoteko ali mapo			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	7	25	0	32
		Expected Count	6,9	24,8	,3	32,0
		% within Spol	21,9%	78,1%	0,0%	100,0%
		% within Znam poiskati datoteko ali mapo	35,0%	34,7%	0,0%	34,4%
		% of Total	7,5%	26,9%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	13	47	1	61
		Expected Count	13,1	47,2	,7	61,0
		% within Spol	21,3%	77,0%	1,6%	100,0%
		% within Znam poiskati datoteko ali mapo	65,0%	65,3%	100,0%	65,6%
		% of Total	14,0%	50,5%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	20	72	1	93
		Expected Count	20,0	72,0	1,0	93,0
		% within Spol	21,5%	77,4%	1,1%	100,0%
		% within Znam poiskati datoteko ali mapo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	21,5%	77,4%	1,1%	100,0%

Tabela 14: Rezultati trditve: "Znam premikati ikone"

			Znam premikati ikone			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	5	27	0	32
		Expected Count	5,2	26,5	,3	32,0
		% within Spol	15,6%	84,4%	0,0%	100,0%
		% within Znam premikati ikone	33,3%	35,1%	0,0%	34,4%
		% of Total	5,4%	29,0%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	10	50	1	61
		Expected Count	9,8	50,5	,7	61,0
		% within Spol	16,4%	82,0%	1,6%	100,0%
		% within Znam premikati ikone	66,7%	64,9%	100,0%	65,6%
		% of Total	10,8%	53,8%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	15	77	1	93
		Expected Count	15,0	77,0	1,0	93,0
		% within Spol	16,1%	82,8%	1,1%	100,0%
		% within Znam premikati ikone	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	16,1%	82,8%	1,1%	100,0%

Tabela 15: Rezultati trditve: "Znam odpreti in zapreti datoteko"

			Znam odpreti in zapreti datoteko			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	8	24	0	32
		Expected Count	6,9	24,8	,3	32,0
		% within Spol	25,0%	75,0%	0,0%	100,0%
		% within Znam odpreti in zapreti datoteko	40,0%	33,3%	0,0%	34,4%
		% of Total	8,6%	25,8%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	12	48	1	61
		Expected Count	13,1	47,2	,7	61,0
		% within Spol	19,7%	78,7%	1,6%	100,0%
		% within Znam odpreti in zapreti datoteko	60,0%	66,7%	100,0%	65,6%
		% of Total	12,9%	51,6%	1,1%	65,6%
Total	Count	20	72	1	93	
	Expected Count	20,0	72,0	1,0	93,0	
	% within Spol	21,5%	77,4%	1,1%	100,0%	
	% within Znam odpreti in zapreti datoteko	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	21,5%	77,4%	1,1%	100,0%	

Tabela 16: Rezultati trditve: "Znam preimenovati mapo"

			Znam preimenovati mapo			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	15	17	0	32
		Expected Count	15,1	16,5	,3	32,0
		% within Spol	46,9%	53,1%	0,0%	100,0%
		% within Znam preimenovati mapo	34,1%	35,4%	0,0%	34,4%
		% of Total	16,1%	18,3%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	29	31	1	61
		Expected Count	28,9	31,5	,7	61,0
		% within Spol	47,5%	50,8%	1,6%	100,0%
		% within Znam preimenovati mapo	65,9%	64,6%	100,0%	65,6%
		% of Total	31,2%	33,3%	1,1%	65,6%
Total	Count	44	48	1	93	
	Expected Count	44,0	48,0	1,0	93,0	
	% within Spol	47,3%	51,6%	1,1%	100,0%	
	% within Znam preimenovati mapo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	47,3%	51,6%	1,1%	100,0%	

Tabela 17: Rezultati trditve: "Znam izbrisati mapo"

			Znam izbrisati mapo		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	12	20	32
		% within Spol	37,5%	62,5%	100,0%
		% within Znam izbrisati mapo	30,0%	37,7%	34,4%
		% of Total	12,9%	21,5%	34,4%
		Ženske	Count	28	33
	% within Spol		45,9%	54,1%	100,0%
	% within Znam izbrisati mapo		70,0%	62,3%	65,6%
	% of Total		30,1%	35,5%	65,6%
	Total		Count	40	53
		% within Spol	43,0%	57,0%	100,0%
% within Znam izbrisati mapo		100,0%	100,0%	100,0%	
% of Total		43,0%	57,0%	100,0%	

Tabela 18: Rezultati trditve: "Znam kopirati mapo"

			Znam kopirati mapo		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	18	14	32
		% within Spol	56,3%	43,8%	100,0%
		% within Znam kopirati mapo	34,0%	35,0%	34,4%
		% of Total	19,4%	15,1%	34,4%
	Ženske	Count	35	26	61
		% within Spol	57,4%	42,6%	100,0%
		% within Znam kopirati mapo	66,0%	65,0%	65,6%
		% of Total	37,6%	28,0%	65,6%
Total		Count	53	40	93
		% within Spol	57,0%	43,0%	100,0%
		% within Znam kopirati mapo	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	57,0%	43,0%	100,0%

Tabela 19: Rezultati trditve: "Znam izprazniti koš"

			Znam izprazniti koš		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	11	21	32
		% within Spol	34,4%	65,6%	100,0%
		% within Znam izprazniti koš	40,7%	31,8%	34,4%
		% of Total	11,8%	22,6%	34,4%
	Ženske	Count	16	45	61
		% within Spol	26,2%	73,8%	100,0%
		% within Znam izprazniti koš	59,3%	68,2%	65,6%
		% of Total	17,2%	48,4%	65,6%
Total		Count	27	66	93
		% within Spol	29,0%	71,0%	100,0%
		% within Znam izprazniti koš	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	29,0%	71,0%	100,0%

Tabela 20: Rezultati trditve: "Znam napisati besedilo v Wordu"

			Znam napisati besedilo v Wordu			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	7	25	0	32
		Expected Count	4,1	27,5	,3	32,0
		% within Spol	21,9%	78,1%	0,0%	100,0%
		% within Znam napisati besedilo v Wordu	58,3%	31,2%	0,0%	34,4%
		% of Total	7,5%	26,9%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	5	55	1	61
		Expected Count	7,9	52,5	,7	61,0
		% within Spol	8,2%	90,2%	1,6%	100,0%
		% within Znam napisati besedilo v Wordu	41,7%	68,8%	100,0%	65,6%
		% of Total	5,4%	59,1%	1,1%	65,6%
Total		Count	12	80	1	93
		Expected Count	12,0	80,0	1,0	93,0
		% within Spol	12,9%	86,0%	1,1%	100,0%
		% within Znam napisati besedilo v Wordu	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	12,9%	86,0%	1,1%	100,0%

Tabela 21: Rezultati trditve: "Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila"

			Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	3	29	32
		% within Spol	9,4%	90,6%	100,0%
		% within Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila	33,3%	34,5%	34,4%
		% of Total	3,2%	31,2%	34,4%
Ženske	Count	Count	6	55	61
		% within Spol	9,8%	90,2%	100,0%
		% within Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila	66,7%	65,5%	65,6%
		% of Total	6,5%	59,1%	65,6%
Total	Count	Count	9	84	93
		% within Spol	9,7%	90,3%	100,0%
		% within Znam spremeniti velikost in vrsto pisave besedila	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	9,7%	90,3%	100,0%

Tabela 22: Rezultati trditve: " Znam vstaviti tabelo"

			Znam vstaviti tabelo			Total
			Ne	Da	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	16	16	0	32
		Expected Count	17,2	14,5	,3	32,0
		% within Spol	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
		% within Znam vstaviti tabelo	32,0%	38,1%	0,0%	34,4%
		% of Total	17,2%	17,2%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	34	26	1	61
		Expected Count	32,8	27,5	,7	61,0
		% within Spol	55,7%	42,6%	1,6%	100,0%
		% within Znam vstaviti tabelo	68,0%	61,9%	100,0%	65,6%
		% of Total	36,6%	28,0%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	50	42	1	93
		Expected Count	50,0	42,0	1,0	93,0
		% within Spol	53,8%	45,2%	1,1%	100,0%
		% within Znam vstaviti tabelo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	53,8%	45,2%	1,1%	100,0%

Tabela 23: Rezultati trditve: "Znam vstaviti slike"

			Znam vstaviti slike		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	16	16	32
		% within Spol	50,0%	50,0%	100,0%
		% within Znam vstaviti slike	38,1%	31,4%	34,4%
		% of Total	17,2%	17,2%	34,4%
Ženske	Count	Count	26	35	61
		% within Spol	42,6%	57,4%	100,0%
		% within Znam vstaviti slike	61,9%	68,6%	65,6%
		% of Total	28,0%	37,6%	65,6%
Total	Count	Count	42	51	93
		% within Spol	45,2%	54,8%	100,0%
		% within Znam vstaviti slike	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	45,2%	54,8%	100,0%

Tabela 24: Rezultati trditve: "Znam shraniti dokument"

			Znam shraniti dokument		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	11	21	32
		% within Spol	34,4%	65,6%	100,0%
		% within Znam shraniti dokument	34,4%	34,4%	34,4%
		% of Total	11,8%	22,6%	34,4%
	Ženske	Count	21	40	61
		% within Spol	34,4%	65,6%	100,0%
		% within Znam shraniti dokument	65,6%	65,6%	65,6%
		% of Total	22,6%	43,0%	65,6%
Total		Count	32	61	93
		% within Spol	34,4%	65,6%	100,0%
		% within Znam shraniti dokument	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	34,4%	65,6%	100,0%

Tabela 25: Rezultati trditve: "Vem, kaj je spletni brskalnik in čemu služi"

			Vem kaj je spletni brskalnik in čemu služi			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	4	14	14	32
		% within Spol	12,5%	43,8%	43,8%	100,0%
		% within Vem kaj je spletni brskalnik in čemu služi	57,1%	31,8%	33,3%	34,4%
		% of Total	4,3%	15,1%	15,1%	34,4%
	Ženske	Count	3	30	28	61
		% within Spol	4,9%	49,2%	45,9%	100,0%
		% within Vem kaj je spletni brskalnik in čemu služi	42,9%	68,2%	66,7%	65,6%
		% of Total	3,2%	32,3%	30,1%	65,6%
Total		Count	7	44	42	93
		% within Spol	7,5%	47,3%	45,2%	100,0%
		% within Vem kaj je spletni brskalnik in čemu služi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	7,5%	47,3%	45,2%	100,0%

Tabela 26: Rezultati trditve: "Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi"

			Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi			Total
			Se ne zavedam	Se bolj malo zavedam	Se zavedam	
Spol	Moški	Count	5	12	15	32
		% within Spol	15,6%	37,5%	46,9%	100,0%
		% within Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi	45,5%	36,4%	30,6%	34,4%
		% of Total	5,4%	12,9%	16,1%	34,4%
	Ženske	Count	6	21	34	61
		% within Spol	9,8%	34,4%	55,7%	100,0%
		% within Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi	54,5%	63,6%	69,4%	65,6%
		% of Total	6,5%	22,6%	36,6%	65,6%
Total		Count	11	33	49	93
		% within Spol	11,8%	35,5%	52,7%	100,0%
		% within Zavedam se nevarnosti okužbe računalnika z virusi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	11,8%	35,5%	52,7%	100,0%

Tabela 27: Rezultati trditve: "Znam odpreti in zapreti brskalnik"

			Znam odpreti in zapreti brskalnik			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	6	7	19	32
		% within Spol	18,8%	21,9%	59,4%	100,0%
		% within Znam odpreti in zapreti brskalnik	66,7%	25,9%	33,3%	34,4%
		% of Total	6,5%	7,5%	20,4%	34,4%
	Ženske	Count	3	20	38	61
		% within Spol	4,9%	32,8%	62,3%	100,0%
		% within Znam odpreti in zapreti brskalnik	33,3%	74,1%	66,7%	65,6%
		% of Total	3,2%	21,5%	40,9%	65,6%
Total		Count	9	27	57	93
		% within Spol	9,7%	29,0%	61,3%	100,0%
		% within Znam odpreti in zapreti brskalnik	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	9,7%	29,0%	61,3%	100,0%

Tabela 28: Rezultati trditve: "Znam vnesti spletni naslov"

			Znam vnesti spletni naslov			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	4	10	18	32
		% within Spol	12,5%	31,3%	56,3%	100,0%
		% within Znam vnesti spletni naslov	40,0%	32,3%	34,6%	34,4%
		% of Total	4,3%	10,8%	19,4%	34,4%
	Ženske	Count	6	21	34	61
		% within Spol	9,8%	34,4%	55,7%	100,0%
		% within Znam vnesti spletni naslov	60,0%	67,7%	65,4%	65,6%
		% of Total	6,5%	22,6%	36,6%	65,6%
Total		Count	10	31	52	93
		% within Spol	10,8%	33,3%	55,9%	100,0%
		% within Znam vnesti spletni naslov	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	10,8%	33,3%	55,9%	100,0%

Tabela 29: Rezultati trditve: "Znam pregledati spletno stran"

			Znam pregledati spletno stran			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	4	9	19	32
		% within Spol	12,5%	28,1%	59,4%	100,0%
		% within Znam pregledati spletno stran	33,3%	32,1%	35,8%	34,4%
		% of Total	4,3%	9,7%	20,4%	34,4%
	Ženske	Count	8	19	34	61
		% within Spol	13,1%	31,1%	55,7%	100,0%
		% within Znam pregledati spletno stran	66,7%	67,9%	64,2%	65,6%
		% of Total	8,6%	20,4%	36,6%	65,6%
Total		Count	12	28	53	93
		% within Spol	12,9%	30,1%	57,0%	100,0%
		% within Znam pregledati spletno stran	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	12,9%	30,1%	57,0%	100,0%

Tabela 30: Rezultati trditve: "Znam osvežiti spletno stran"

			Znam osvežiti spletno stran				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	7	15	10	0	32
		Expected Count	8,6	12,0	11,0	,3	32,0
		% within Spol	21,9%	46,9%	31,2%	0,0%	100,0%
		% within Znam osvežiti spletno stran	28,0%	42,9%	31,2%	0,0%	34,4%
		% of Total	7,5%	16,1%	10,8%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	18	20	22	1	61
		Expected Count	16,4	23,0	21,0	,7	61,0
		% within Spol	29,5%	32,8%	36,1%	1,6%	100,0%
		% within Znam osvežiti spletno stran	72,0%	57,1%	68,8%	100,0%	65,6%
		% of Total	19,4%	21,5%	23,7%	1,1%	65,6%
Total		Count	25	35	32	1	93
		Expected Count	25,0	35,0	32,0	1,0	93,0
		% within Spol	26,9%	37,6%	34,4%	1,1%	100,0%
		% within Znam osvežiti spletno stran	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	26,9%	37,6%	34,4%	1,1%	100,0%

Tabela 31: Rezultati trditve: "Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov"

			Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	7	17	8	0	32
		Expected Count	13,1	12,4	6,2	,3	32,0
		% within Spol	21,9%	53,1%	25,0%	0,0%	100,0%
		% within Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov	18,4%	47,2%	44,4%	0,0%	34,4%
		% of Total	7,5%	18,3%	8,6%	0,0%	34,4%
	Ženske	Count	31	19	10	1	61
		Expected Count	24,9	23,6	11,8	,7	61,0
		% within Spol	50,8%	31,1%	16,4%	1,6%	100,0%
		% within Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov	81,6%	52,8%	55,6%	100,0%	65,6%
		% of Total	33,3%	20,4%	10,8%	1,1%	65,6%
Total		Count	38	36	18	1	93
		Expected Count	38,0	36,0	18,0	1,0	93,0
		% within Spol	40,9%	38,7%	19,4%	1,1%	100,0%
		% within Znam dodati spletno stran v mapo za shranjevanje zaznamkov	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	40,9%	38,7%	19,4%	1,1%	100,0%

Tabela 32: Rezultati trditve: "Znam napisati e-pošto prijatelju"

			Znam napisati e-pošto prijatelju			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	5	9	18	32
		% within Spol	15,6%	28,1%	56,3%	100,0%
		% within Znam napisati e-pošto prijatelju	38,5%	40,9%	31,0%	34,4%
		% of Total	5,4%	9,7%	19,4%	34,4%
Ženske	Count	Count	8	13	40	61
		% within Spol	13,1%	21,3%	65,6%	100,0%
		% within Znam napisati e-pošto prijatelju	61,5%	59,1%	69,0%	65,6%
		% of Total	8,6%	14,0%	43,0%	65,6%
Total	Count	Count	13	22	58	93
		% within Spol	14,0%	23,7%	62,4%	100,0%
		% within Znam napisati e-pošto prijatelju	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	14,0%	23,7%	62,4%	100,0%

Tabela 33: Rezultati trditve: "Znam odgovoriti na e-pošto"

			Znam odgovoriti na e-pošto				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	5	10	17	0	32
		Expected Count	5,5	7,2	18,9	,3	32,0
		% within Spol	15,6%	31,2%	53,1%	0,0%	100,0%
		% within Znam odgovoriti na e-pošto	31,2%	47,6%	30,9%	0,0%	34,4%
		% of Total	5,4%	10,8%	18,3%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	11	11	38	1	61
		Expected Count	10,5	13,8	36,1	,7	61,0
		% within Spol	18,0%	18,0%	62,3%	1,6%	100,0%
		% within Znam odgovoriti na e-pošto	68,8%	52,4%	69,1%	100,0%	65,6%
		% of Total	11,8%	11,8%	40,9%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	16	21	55	1	93
		Expected Count	16,0	21,0	55,0	1,0	93,0
		% within Spol	17,2%	22,6%	59,1%	1,1%	100,0%
		% within Znam odgovoriti na e-pošto	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	17,2%	22,6%	59,1%	1,1%	100,0%

Tabela 34: Rezultati trditve: "Znam posredovati e-pošto"

			Znam posredovati e-pošto			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	5	10	17	32
		% within Spol	15,6%	31,3%	53,1%	100,0%
		% within Znam posredovati e-pošto	31,3%	43,5%	31,5%	34,4%
		% of Total	5,4%	10,8%	18,3%	34,4%
Ženske	Count	Count	11	13	37	61
		% within Spol	18,0%	21,3%	60,7%	100,0%
		% within Znam posredovati e-pošto	68,8%	56,5%	68,5%	65,6%
		% of Total	11,8%	14,0%	39,8%	65,6%
Total	Count	Count	16	23	54	93
		% within Spol	17,2%	24,7%	58,1%	100,0%
		% within Znam posredovati e-pošto	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	17,2%	24,7%	58,1%	100,0%

Tabela 35: Rezultati trditve: "Znam pripeti datoteko k e-pošti"

			Znam pripeti datoteko k e-pošti				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	10	14	8	0	32
		Expected Count	8,9	12,4	10,3	,3	32,0
		% within Spol	31,2%	43,8%	25,0%	0,0%	100,0%
		% within Znam pripeti datoteko k e-pošti	38,5%	38,9%	26,7%	0,0%	34,4%
		% of Total	10,8%	15,1%	8,6%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	16	22	22	1	61
		Expected Count	17,1	23,6	19,7	,7	61,0
		% within Spol	26,2%	36,1%	36,1%	1,6%	100,0%
		% within Znam pripeti datoteko k e-pošti	61,5%	61,1%	73,3%	100,0%	65,6%
		% of Total	17,2%	23,7%	23,7%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	26	36	30	1	93
		Expected Count	26,0	36,0	30,0	1,0	93,0
		% within Spol	28,0%	38,7%	32,3%	1,1%	100,0%
		% within Znam pripeti datoteko k e-pošti	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	28,0%	38,7%	32,3%	1,1%	100,0%

Tabela 36: Rezultati trditve: "Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte"

			Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte			Total
			Se ne zavedam	Se bolj malo zavedam	Se zavedam	
Spol	Moški	Count	8	12	12	32
		% within Spol	25,0%	37,5%	37,5%	100,0%
		% within Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte	50,0%	36,4%	27,3%	34,4%
		% of Total	8,6%	12,9%	12,9%	34,4%
		Ženske	Count	Count	8	21
% within Spol	13,1%			34,4%	52,5%	100,0%
% within Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte	50,0%			63,6%	72,7%	65,6%
% of Total	8,6%			22,6%	34,4%	65,6%
Total	Count			Count	16	33
		% within Spol	17,2%	35,5%	47,3%	100,0%
		% within Zavedam se možnosti prejema nezaželjene pošte	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	17,2%	35,5%	47,3%	100,0%

Tabela 37: Rezultati trditve: "Znam si kreirati novi poštni račun"

			Znam si kreirati novi poštni račun			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	14	11	7	32
		% within Spol	43,8%	34,4%	21,9%	100,0%
		% within Znam si kreirati novi poštni račun	35,9%	33,3%	33,3%	34,4%
		% of Total	15,1%	11,8%	7,5%	34,4%
Ženske	Count	Count	25	22	14	61
		% within Spol	41,0%	36,1%	23,0%	100,0%
		% within Znam si kreirati novi poštni račun	64,1%	66,7%	66,7%	65,6%
		% of Total	26,9%	23,7%	15,1%	65,6%
Total	Count	Count	39	33	21	93
		% within Spol	41,9%	35,5%	22,6%	100,0%
		% within Znam si kreirati novi poštni račun	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	41,9%	35,5%	22,6%	100,0%

Tabela 38: Rezultati trditve: "Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa"

			Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	13	11	8	0	32
		Expected Count	13,4	10,0	8,3	,3	32,0
		% within Spol	40,6%	34,4%	25,0%	0,0%	100,0%
		% within Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa	33,3%	37,9%	33,3%	0,0%	34,4%
		% of Total	14,0%	11,8%	8,6%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	26	18	16	1	61
		Expected Count	25,6	19,0	15,7	,7	61,0
		% within Spol	42,6%	29,5%	26,2%	1,6%	100,0%
		% within Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa	66,7%	62,1%	66,7%	100,0%	65,6%
		% of Total	28,0%	19,4%	17,2%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	39	29	24	1	93
		Expected Count	39,0	29,0	24,0	1,0	93,0
		% within Spol	41,9%	31,2%	25,8%	1,1%	100,0%
		% within Znam si spremeniti geslo svojega e-poštnega računa	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	41,9%	31,2%	25,8%	1,1%	100,0%

Tabela 39: Rezultati trditve: "Znam napisati stanje na Facebooku"

			Znam napisati stanje na Facebooku			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	14	15	3	32
		% within Spol	43,8%	46,9%	9,4%	100,0%
		% within Znam napisati stanje na Facebooku	33,3%	37,5%	27,3%	34,4%
		% of Total	15,1%	16,1%	3,2%	34,4%
Ženske	Count	Count	28	25	8	61
		% within Spol	45,9%	41,0%	13,1%	100,0%
		% within Znam napisati stanje na Facebooku	66,7%	62,5%	72,7%	65,6%
		% of Total	30,1%	26,9%	8,6%	65,6%
Total	Count	Count	42	40	11	93
		% within Spol	45,2%	43,0%	11,8%	100,0%
		% within Znam napisati stanje na Facebooku	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	45,2%	43,0%	11,8%	100,0%

Tabela 40: Rezultati trditve: "Znam pisati objave na zid"

			Znam pisati objave na zid				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	19	10	3	0	32
		Expected Count	17,9	11,0	2,8	,3	32,0
		% within Spol	59,4%	31,2%	9,4%	0,0%	100,0%
		% within Znam pisati objave na zid	36,5%	31,2%	37,5%	0,0%	34,4%
		% of Total	20,4%	10,8%	3,2%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	33	22	5	1	61
		Expected Count	34,1	21,0	5,2	,7	61,0
		% within Spol	54,1%	36,1%	8,2%	1,6%	100,0%
		% within Znam pisati objave na zid	63,5%	68,8%	62,5%	100,0%	65,6%
		% of Total	35,5%	23,7%	5,4%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	52	32	8	1	93
		Expected Count	52,0	32,0	8,0	1,0	93,0
		% within Spol	55,9%	34,4%	8,6%	1,1%	100,0%
		% within Znam pisati objave na zid	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	55,9%	34,4%	8,6%	1,1%	100,0%

Tabela 41: Rezultati trditve: "Znam objaviti sliko"

			Znam objaviti sliko				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	16	12	4	0	32
		Expected Count	17,9	10,0	3,8	,3	32,0
		% within Spol	50,0%	37,5%	12,5%	0,0%	100,0%
		% within Znam objaviti sliko	30,8%	41,4%	36,4%	0,0%	34,4%
		% of Total	17,2%	12,9%	4,3%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	36	17	7	1	61
		Expected Count	34,1	19,0	7,2	,7	61,0
		% within Spol	59,0%	27,9%	11,5%	1,6%	100,0%
		% within Znam objaviti sliko	69,2%	58,6%	63,6%	100,0%	65,6%
		% of Total	38,7%	18,3%	7,5%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	52	29	11	1	93
		Expected Count	52,0	29,0	11,0	1,0	93,0
		% within Spol	55,9%	31,2%	11,8%	1,1%	100,0%
		% within Znam objaviti sliko	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	55,9%	31,2%	11,8%	1,1%	100,0%

Tabela 42: Rezultati trditve: "Znam naložiti videoposnetek"

			Znam naložiti videoposnetek				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	20	9	3	0	32
		Expected Count	21,0	8,6	2,1	,3	32,0
		% within Spol	62,5%	28,1%	9,4%	0,0%	100,0%
		% within Znam naložiti videoposnetek	32,8%	36,0%	50,0%	0,0%	34,4%
		% of Total	21,5%	9,7%	3,2%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	41	16	3	1	61
		Expected Count	40,0	16,4	3,9	,7	61,0
		% within Spol	67,2%	26,2%	4,9%	1,6%	100,0%
		% within Znam naložiti videoposnetek	67,2%	64,0%	50,0%	100,0%	65,6%
		% of Total	44,1%	17,2%	3,2%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	61	25	6	1	93
		Expected Count	61,0	25,0	6,0	1,0	93,0
		% within Spol	65,6%	26,9%	6,5%	1,1%	100,0%
		% within Znam naložiti videoposnetek	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	65,6%	26,9%	6,5%	1,1%	100,0%

Tabela 43: Rezultati trditve: "Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi"

			Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovorila	
Spol	Moški	Count	20	10	2	0	32
		Expected Count	21,0	8,9	1,7	,3	32,0
		% within Spol	62,5%	31,2%	6,2%	0,0%	100,0%
		% within Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi	32,8%	38,5%	40,0%	0,0%	34,4%
		% of Total	21,5%	10,8%	2,2%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	41	16	3	1	61
		Expected Count	40,0	17,1	3,3	,7	61,0
		% within Spol	67,2%	26,2%	4,9%	1,6%	100,0%
		% within Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi	67,2%	61,5%	60,0%	100,0%	65,6%
		% of Total	44,1%	17,2%	3,2%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	61	26	5	1	93
		Expected Count	61,0	26,0	5,0	1,0	93,0
		% within Spol	65,6%	28,0%	5,4%	1,1%	100,0%
		% within Znam deliti sliko ali videoposnetek z drugimi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	65,6%	28,0%	5,4%	1,1%	100,0%

Tabela 44: Rezultati trditve: "Znam klepetati s prijatelji"

			Znam klepetati s prijatelji			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	15	12	5	32
		% within Spol	46,9%	37,5%	15,6%	100,0%
		% within Znam klepetati s prijatelji	37,5%	32,4%	31,3%	34,4%
		% of Total	16,1%	12,9%	5,4%	34,4%
		Ženske	Count	Count	25	25
% within Spol	41,0%			41,0%	18,0%	100,0%
% within Znam klepetati s prijatelji	62,5%			67,6%	68,8%	65,6%
% of Total	26,9%			26,9%	11,8%	65,6%
Total	Count			Count	40	37
		% within Spol	43,0%	39,8%	17,2%	100,0%
		% within Znam klepetati s prijatelji	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	43,0%	39,8%	17,2%	100,0%

Tabela 45: Rezultati trditve: "Znam spremeniti podatke o sebi"

			Znam spremeniti podatke o sebi			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	17	9	6	32
		% within Spol	53,1%	28,1%	18,8%	100,0%
		% within Znam spremeniti podatke o sebi	34,7%	30,0%	42,9%	34,4%
		% of Total	18,3%	9,7%	6,5%	34,4%
		Ženske	Count	Count	32	21
% within Spol	52,5%			34,4%	13,1%	100,0%
% within Znam spremeniti podatke o sebi	65,3%			70,0%	57,1%	65,6%
% of Total	34,4%			22,6%	8,6%	65,6%
Total	Count			Count	49	30
		% within Spol	52,7%	32,3%	15,1%	100,0%
		% within Znam spremeniti podatke o sebi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	52,7%	32,3%	15,1%	100,0%

Tabela 46: Rezultati trditve: "Znam pregledati prijateljev facebook profil"

			Znam pregledati prijateljev facebook profil				Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	Ni odgovoril/a	
Spol	Moški	Count	18	8	6	0	32
		Expected Count	16,2	8,9	6,5	,3	32,0
		% within Spol	56,2%	25,0%	18,8%	0,0%	100,0%
		% within Znam pregledati prijateljev facebook profil	38,3%	30,8%	31,6%	0,0%	34,4%
		% of Total	19,4%	8,6%	6,5%	0,0%	34,4%
Ženske	Count	Count	29	18	13	1	61
		Expected Count	30,8	17,1	12,5	,7	61,0
		% within Spol	47,5%	29,5%	21,3%	1,6%	100,0%
		% within Znam pregledati prijateljev facebook profil	61,7%	69,2%	68,4%	100,0%	65,6%
		% of Total	31,2%	19,4%	14,0%	1,1%	65,6%
Total	Count	Count	47	26	19	1	93
		Expected Count	47,0	26,0	19,0	1,0	93,0
		% within Spol	50,5%	28,0%	20,4%	1,1%	100,0%
		% within Znam pregledati prijateljev facebook profil	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	50,5%	28,0%	20,4%	1,1%	100,0%

Tabela 47: Rezultati trditve: "Znam dodati osebo kot prijatelja"

			Znam dodati osebo kot prijatelja			Total
			Ne znam nič	Znam bolj malo	Znam	
Spol	Moški	Count	14	12	6	32
		% within Spol	43,8%	37,5%	18,8%	100,0%
		% within Znam dodati osebo kot prijatelja	33,3%	41,4%	27,3%	34,4%
		% of Total	15,1%	12,9%	6,5%	34,4%
		Ženske	Count	Count	28	17
% within Spol	45,9%			27,9%	26,2%	100,0%
% within Znam dodati osebo kot prijatelja	66,7%			58,6%	72,7%	65,6%
% of Total	30,1%			18,3%	17,2%	65,6%
Total	Count			Count	42	29
		% within Spol	45,2%	31,2%	23,7%	100,0%
		% within Znam dodati osebo kot prijatelja	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	45,2%	31,2%	23,7%	100,0%

Tabela 48: Vprašanje, ali so seniorji imeli že pred začetkom projekta ustvarjen facebook profil

			Ali ste pred začetkom projekta Simbioza že imeli ustvarjen facebook profil?		Total
			Ne	Da	
Spol	Moški	Count	27	5	32
		% within Spol	84,4%	15,6%	100,0%
		% within Ali ste pred začetkom projekta Simbioza že imeli ustvarjen facebook profil?	34,2%	35,7%	34,4%
		% of Total	29,0%	5,4%	34,4%
		Ženske	Count	Count	52
% within Spol	85,2%			14,8%	100,0%
% within Ali ste pred začetkom projekta Simbioza že imeli ustvarjen facebook profil?	65,8%			64,3%	65,6%
% of Total	55,9%			9,7%	65,6%
Total	Count			Count	79
		% within Spol	84,9%	15,1%	100,0%
		% within Ali ste pred začetkom projekta Simbioza že imeli ustvarjen facebook profil?	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	84,9%	15,1%	100,0%